

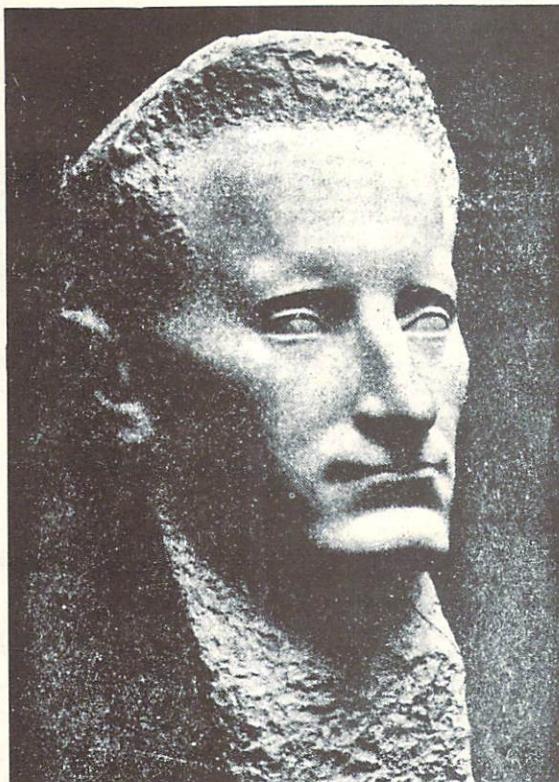
15-ЛІТНИЙ ЮВІЛЕЙ НАШОГО ОСЕРЕДКУ СУМА

СУМІРСІЬ



Орган Осередку СУМА ім.ген.хор.Тараса Чупринки
в Ню Йорку

СІЧЕНЬ-ЛЮТОЙ-БЕРЕЗЕНЬ
РІК 12 1965
ЧИСЛО-47



В петнадцять-літній річницю патрона нашого
Осередку СУМА - клонимо голови в пошану бл.
пам. ген.кор. Тарасові Чупринці.

Слава Героям!

Одне-Одиноче Життя



ВЛАСНОСТИ НА ЗЕМЛІ - ЦЕ БУВ ЙОГО ПЛАЩА, КОЛИ ВІН ПОМЕР, ЙОГО ПОХОВАЛИ В ПОЗИЧЕНИЙ ГРІВ ПРИЯТЕЛЯ, КОТРИЙ ЗЖАЛІВСЯ НАД НИМ.

І9 ДОВГИХ СТОЛІТЬ ПРОЙШЛО, А ВІН ВСЕ ЩЕ є ГОЛОВНОЮ ПІДВАЛИНОЮ ЛЮДСЬКОЇ РА-
СІ І ГОЛОВНОЮ КОЛЮМНОЮ ПРОГРЕСУ.

Я є ДАЛЕКО ВІД МЕТИ, КОЛІ СКАЖУ, ШО ВСІ АРМІЇ, ЯКІ ІСНУВАЛИ; МОРСЬКІ ФЛОТОВІ, ЯКІ ПЛАВАЛИ; ПАРЛЯМЕНТИ, ЯКІ ЗАСІДАЛИ І КОРОЛІ, КОТРІ ПАНУВАЛИ - ВСЕ РАЗОМ ДО КУПИ ВЗЯТЬЕ, ТАК СИЛЬНО НЕ ВПЛИНУЛО НА ЖИТТЯ ЛЮДИНИ ТУТ НА ЗЕМЛІ, ЯК ЦЕ ОДНЕ - ОДНОКЕ ЖИТТЯ.

/Автор невідомий/

"СУМІВЕЦЬ" - Орган Осередку Спілки Української Молоді ім. ген. хор. Тараса Чупринки в/Ню Йорку.
Журнал виходить квартально, фотодруком, на правах рукописів.
Відповідальний редактор - Дмитро Мотрук.
Редакція застерігає собі право скорочувати статті та виправ-
ляти мову. Передрук дозволений з зазначенням джерела.
Обкладинка, світлини та заголовки - Д.М.
Рисунки виконував - А. Сахневич.
Чаклад журналу - 500 примірників.
Адреса редакції - Ukrainian American Youth Association
106 W. 125th Street, New York, N.Y. 10030

Адреса редакції - Ukrainian American Youth Association, Inc.
315 East 10th Street
New York, N. Y. #10009

PRINTED IN U.S.A.



Христос Воскрес!

Порога Сумівська Молоде!

Ох, яка невдачність і слабість людська! Вчора кричали — Осанна!, а сьогодні, ті самі, з найбільшою ненавистю кричать — Розпни! Розпни його! Чому? За що? Він — Христос, скільки любові й добра вчинив для всіх, — казав любити своїх ворогів, а навіть прощати їм. А короткозорість, заздрість та людська ненависть довели до такого страшного злочину. І не стимуючись перед нічим — юрба кричить: — розпни! Вона хоче святої крові, й тому прибиває його на хрест. Яка ж страшна агонія, яка наруга й насмішки над ним! Бичування плювання, терновий вінець, несения хреста, а в кінці розпняття. — це все, що одержав Син Божий за добро, яке вчинив для людства. Раділи книжники й фарисеї, а Пилат омивши руки — думав, що останеться невинним від його крові. О, ні! Злобний тріумф тривав тільки три дні. Не поміг нагробний камінь, ані ця сторожа коло гробу. Він встав із мертвих, і своєю смертю — смерть побідив. Після темряви — настало ясне світло. Після мертвизни — настало життя. Добро побідило зло, а правда взяла верх над несправедливістю. Челадом казав Христос: "Усе на світі проминеться, а слова мої ніколи не минуться". На протязі двох тисяч років, відколи тріумфує Правда Христова, скільки то разів стараються вороги щераз Його вбити, скільки разів ятрять Його рани, але щода їх зусилля, бо Христос завжди переможе.

Дорога Сумівська Молоде! Ось перед нами знову це величне Свято Воскресіння Христового. Перед нашими очами, в цей Передсвяточний час, стоїть наша Фатьківщина в повній величині. Ми бачимо, як після суворої зими, в усій своїй красі настала весна, яка вкрила вкраїнську землю зеленими шатами й замайла квітами. Ми чуємо подих квітучих садів, шум наших струмків і річик та щебетання пташок. Радісний гомін великоцінних дзвонів, сповіщає нам, що Христос з мертвих встав і всі унізоном співають: "Звір і птичка веселиться, міром Божим світ краситься". І, оця візія, яку ми тепер бачимо — це було так колись на Вкраїні, коли не було "супостата, а були ми вільними людьми", а раз там існує ще отрасний тищень і темна ніч московського поневолення.

Всі ми на чужині в вільному світі, а зокрема, наша сумівська родина з найбільшою радістю стрічатиме й святкуватиме це радісне свято Христового Воскресіння. І коли ми почуємо удар півонів у наших церквах і понесеться гомін воскресної пісні — "Христос Воскрес із гробу ...", тоді пригадаймо наших мучеників, котрі стрічатимуть це величне свято по тюрмах і засланнях. Не забуваймо наш бідний нарід на українських землях і поєднаймося душою та серцем з ними. Хоч між нами, а ними є велика віддала, та все ж таки ми не можемо втратити духовий контакт з ними. В цій хвилині перед нашими очами

/продовження на стор. 4 /

ПРО СМЕРТЬ Т. ЧУПРИНКИ

... Це було 4 березня 1952 року, після моєго п'ятирічного перебування з штабом Тараса Чупринки. Цілу ніч 3 березня ми були заняті до ранку приготуванням штафетки для відправлення кур'єрів. 15 березня мала відбутися спільна акція в містах: Черкаси, Одеса, Харків та Київ. Останній кур'єр відійшов у 3 годині і ми змушені почали приводити бункер до порядку, коли це сталося ..

Я досі не знаю, як вони нас викрили, одне знаю, що не було жодного по-передження від нашої розвідки в лісі. Все було в найбільшому спокою, аж нарешті раптова злива розтопленої стала в стіні бункру, та стукіт яких сто чи двісті оружій. Кулі, мов різьбили замасковані двері, а кілька знайшли діру й зарилися в цемент коло наших голів. Всі злапались за зброю і побігли до отворів, звідки почали сипати вогнем довкруги на ліс.

Чупринка був коло мене в слідувачім отворі і я чув його, як він голосно закляв, а в цей момент куля пролетіла коло голови й зачепила за ліве ухо. Він закрутався й заревів. Ніхто з нас не додумався погасити оливну лампу й він підійшов до неї, злапав і потягнув на землю також купу паперів. В цей час я побачив, що він не володів більше своїми почуттями. Отже чоловік сильної волі, який держав вільні кінці великані - підпілля, - в цей момент побачив, що ми окруженні. Його обняв страх, страх перед свідомістю, що це був кінець шляху й він був безрадний.

За момент усе це пройшло. Його очі забігали, як і скоршє, і він знову взяв ситуацію за чуба, викриуючи прикази в сухому монотоні.

- Ілля! Динаміт, накривки та запальники. Дістань їх зі скрині. Макім, дістань червоного конверта з моєго бюрка й принеси мені. Всі інші продовжайте стріляти!

Почувши про динаміт, ми всі зрозуміли про що ходить - висадити бункер разом з нами. Тільки один Макім був проти того.

- Тарасе, він сказав, я не боюсь їх допитів. Вони ніколи не довідаються від мене жодної таємниці. Чупринка звернувся до нього:

- Макім, ти є старий і дурний. Чи ти думаєш, що ти відергеш все те, що вони з тобою робитимуть? Тут немає відважного, як вони візьмуться до тебе. За тебе не дадуть ні копійки, а рознесуть по якійсь тюремній підлозі твоє тіло.

В цей момент відійшла відвага від Макіма й він похилів голову. Він же зізнав, що ніхто з нас не повинен дати себе злапати живим. Ми, і речі в бункері мусять бути знищенні, бо коли б ці папери й інформації попали в руки ко-



/продовження зі стор. 3-ої/ стануть наші рідні й знакомі, стане ввесь український народ закутий у кайданах з благанням - поможіть! Тому ми всі, а зокрема сумівська молодь, мусимо відчути це, мусимо вслухатися у ритм українського життя, зрозуміти вагу сьогоднішньої хвилини та пізнати цю істину. Наша сумівська молодь має усім своїм зусиллям працювати на кожному відтинку, на кожному кроці, щоб скоротити муки й страждання нашого народу. Працювати, щоб прогнати тьму неволі: ѹ щоб відвалити нагробний камінь, яким придавлена Україна, працювати, щоб прискорити день, коли нам засвітить сонце волі. І в цьому аспекті, в цій інтенції та в цій вірі, я широко вітаю всю Сумівську Родину словами: Христос Воскрес - Воскресне Україна!

Корнель Василик
/голова осередку СУМА/

муністів, то це був би кінець існування підпілля.

Чупринка підпалив вогонь у відрі та почав туди вкидати всі папери, за виймком коверти, що йому дав Макім, а ми під час цього стріляли в ворога, якого не бачили. Раптом важкий удар по бункрі - це червоні почали при помочі мінометів добиратися до нас. Це було питання короткого часу, коли вони знесуть з лиця землі наш бункер.

Чупринка сказав нам покинути отвори й зібратися коло горіючого паперу де він нам пояснив, що має на думці. Один з нас мусить звідсіль вирватися і доставити цю коверту, в якій були точні пляни дій підпілля, інструкції для теренових провідників ітп. до Львова зв"язковому, а він перешле її у відповідне місце.

- Ти є наймолодший, Глія. Як ми тебе критимемо вогнем з бункру то тобі може вдасться. Це тільки може один зробити.

Я оглянувся на всіх і здрігнувся. Чупринка сказав:

- Забудь це. Жоден з нас і так не пройде. Ми вже за старі й за повільні. Це є праця для молодої людини.

Макім заворушив щелепами, закрутися та подався з своєго місця. Решта з нас почали зносити та в'язати динаміт прикріплючи запальники. Мені здається, що я виконую обов'язки екзекуції, що в дійсності й було. Пізніше сталася страшна річ, яка мене психічно заламала. Макім сів на скринку з амуніцією спираючи голову на цівку криса.

- Тарас! - він закричав божевільним голосом. Таким дивним тоном, що аж всі оглянулися в його сторону мутними очами на лису голову. В уривчастому хлипанні він говорив швидко й невиразно.

- Тарас, так може краще. Може я не буду при собі, як ти будеш нас ви - саджувати. Я міг би зробити з себе блазня. Прости мені Тараке ... Він нахилився і потиснув за спуст. Автомат вистрілив два рази й його голова відле - тіла назад та лопнула об цементову долівку. Я голосно зідхнув, а Славансь - кий підбіг і зляпав череп у крові, що недавно був головою Макіма, держачи, щоб не удариився об землю.

- Глія - поспішай! ... заревів через рух знадвору Чупринка. За кілька хвилин з цього місця буде руїна. Ти знаєш, що станеться, як тебе злапають.

Очевидно, що я знов. Коли б я не міг знищити коверти, то принаймі буду насکільки порядний, як Макім і застрілююсь. Я подав усім руку. Останні слова Славанського були:

- Якщо зможеш держати це сало позаді, щоб не зачепили, то утечеш.

По вимушенні усмішці, я закинув свій автомат на плече і зігнувся до дверей. З середини серії пострілів робили мені дорогу. Іхній безпереривний вогонь і темнота крили мене й я майже досягаючи землі біг. Тому, що вся увага ворога була зосереджена на бункер, вони мене не заважили. Коли я прибіг до лісу, впав і витягнув свій автомат. По блискучаших вогниках, я міг бачити де стояли червоні. Плезуючись та згинуючись мені вдалось їх оминути на кілька хвилин. Лісові дебрі, гостре зимно проникали моє обличчя та руки. Хоч це тривало помало, але я проліз яких 150 стіп у лісі. Раптом, коли я крок-за - кроком висуваючись зза дерева - я побачив їх двох пригнутих над рушницями. Був би майже їх проминув, бо були заняті ладуванням зброї. Очей їхніх я не бачив, але голови були звернені до мене й ми якийсь час дивилися на себе. Вони не були певні, чи це був їх чоловік. Я міг викрутитися, але коли подумав про людей в бункрі то рішив, що викрут це замало для них. Мій "токарев" гаркнув двічі й звук загубився довкруги нас. Вони злапалися за груди, похилилися на ногах і перевернулися назад.

В час, коли вони впали на землю - вибух бункер. Це був один грім, мов лютий рев, коли здавалося, що цілий горбок розлетиться. Ціла галявина й ріг лісу освітилися на мент від вибуху, що здавалось висів, мов куртина довкрути нас. Ехом розійшлася експлозія по лісі, а пізніше залягла гробова тиша. Цей епізод взятий з журналу 'ADVENTURE' зі статті 'PHANTOM ARMY' написаною Глією X./

Е. Г.

ПАМ'ЯТІ ЮНАКІВ ГЕРОЇВ – ПОЛЯГЛИХ В БОЮ ПІД КРУТАМИ

Майже у кожному народі світу існує на свій лад переказ-легенда про змія-потвору, що ширить зло і знищенню та терпіння і про героя-велетня, що вбиваючи цю потвору, спасає свій народ від мук і страдальної неволі, від данини у вигляді найкращих літей народу. Звичайно, перемогу над потвором здобуває герой завдяки несплямленій чистоті своєї душі, завдяки безстрашності, простодушності, величі чесноти.

Сьогоцні уосібленням того казкового змія-потвори, тиранії і деспотизму, що нищить не тільки оцинниці, але й цілі народи, зі смертоносними машинами, з опанціреними арміями, атомовими бомбами, концетраційними таборами – є большевицька Москва. І сьогоцні борці за визволення нашої Батьківщини-України, – це той легендарний витязь-багатир, що зі ширим серцем та отвертою пушкою йде на смертельний бій з прелютим змієм потвором.

Всі ці постаті, борці-мученики, герої творять в історії світу немовби один великий бессмертний легіон-армію, бо герої ніколи не вмирають, бо перед ними скорше чи пізніше схиляють голови в пошані навіть їх вороги.

Прикладом збірного геройзму синів українського народу в часі подій з нашої новішої історії є бій під Крутами, де триста молодих українських юнаків "костію лягли" морозного дня 29 січня 1918 року та не посorомили коzaцької слави.

Хоч з військового чи стратегічного боку, це був тільки один епізод у боротьбі українського народу за державну незалежність і проганий один бій в обороні української столиці від московсько-большевицької навали, та із національно психологічного боку, на тлі тогодженої української політично – державної дійсності – смерть трьохсот українських молодих героїв, стала подією переломового значення. Ця подія потрясла національним сумлінням великої частини українських мас в тому часі, усвідомила найкращій частині українського народу, що державну незалежність здобувається, перш усього, боротьбою зі зброяєю. Вона вказала на те, що запорукою визволення і свободи, може бути тільки національне визволення, тобто власна й від нікого незалежна держава.

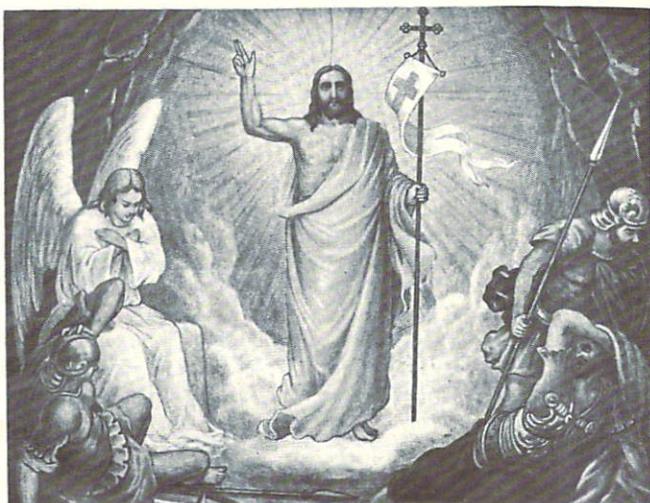
З цього погляду Крути – це Рубікон. І рівночасно це світанок нової доби і нових людей. Світанок української свободи. І поки сонце національної свідомості й самоствердження підноситься на певний позем українського горизонту, Україна мусить боротися і жертвувати. Саме в тій страшній боротьбі, що її початок в Крутах, а кінця не має, – в нашому народі, наро-



Голова Пружинників – Петро Кобилецький поєдставляє учасникам свята в честь Т. Чупринки – лівочий хор старших юначок при нашему осередку.

ді козацького племени, не тільки ожили старі, добре традиції - але він також основно переродився з наймита на господаря, в націю героїв і державників. З цього часу подвиг крутянців не перестає промінювати на нашу державницьку свідомість та чин. Зокрема, найсильніше діє він на вразливу душу та ідейну наснагу нашої молоді, що у висліді після він на вразливу душу й ідейну наснагу нашої молоді, а у висліді дає нові легіони готових на найбільшу жертву лицарів-борців.

В 47-му річницю лицарського чину під Крутами, вслухаймося в слова та заповіти наших попередників, сповняймо їх на кожному кроці, а в хвилинах одчаю, занепаду, знесилля, линьмо думками до святих могил над Дніпром, щоб відживитись тим святым вогнем ентузіазму, яким горіли незабутні лицарі Крут



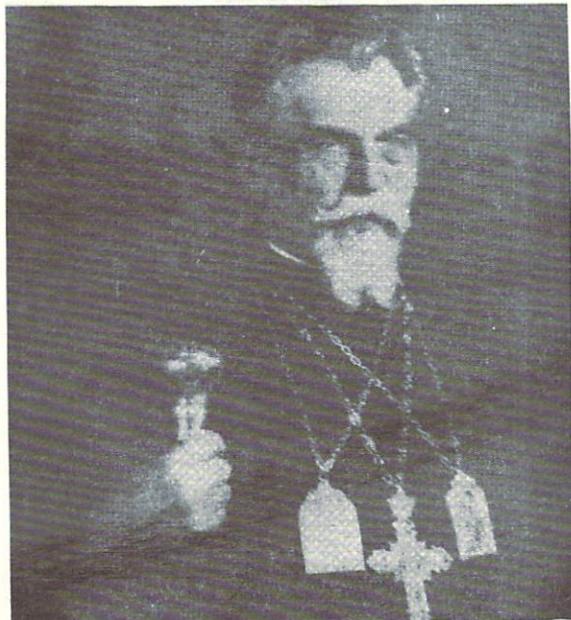
Христос Воскрес!
Зрадів світ весь,
Весна природу оповила,
Надія серце оживила.

Христос Воскрес!
За люд свій весь, -
Життям своїм Він заплатив,
І ласку в Бога випросив.

Христос Воскрес!
Гремить з небес
Могутний спів ангелів, -
Великий день, веселий.

Христос Воскрес!
Радіймо ж днесь,
Побіди Богої це днина, -
З Христом воскресне й Україна!

Л. Мотрук



ІХ ЕМІНЕНІЯ КАРДИНАЛ ЙОСИФ СЛІПІЙ

Члени осередку СУМА в Нью Йорку висловлюють найширіші побажання Іх Еміненції кардиналові Йосифові Сліпому та в своїх молитвах будуть просити Всевишнього, щоб за довголітні страждання за Українську Мовчазну Церкву - допоміг Йому засісти небаром на троні Українського Патріярхату.

Пр. Ол. Соколишин
Старший бібліотекар

ТРИ АНГЛОМОВНІ ВИДАННЯ ПРО ШЕВЧЕНКА І
ЙОГО ПАМ'ЯТНИК У ВАШИНГТОНІ
/бібліографічні записи/

Prof. Dr. Roman Smal-Stocki: SHEVCHENKO MEETS AMERICA. Milwaukee, Wisc., Marquette University, Slavic Institute, c1964. 2. ed. 71p.

SHEVCHENKO: A MONUMENT TO THE LIBERATION, FREEDOM, AND INDEPENDENCE OF ALL CAPTIVE NATIONS. Remarks by various members of Congress in the House of Representatives, 1963-64. Washington, U.S. Govt. Printg. Office, 1964. **THE SHEVCHENKO STATUE OF LIBERTY IN THE NATIONS CAPITAL: Speeches of Hon. Edward J. Derwinski et al. in the House of Representatives and Senate of the United States.** Washington, Govt. Printg. Office. 1964. /Congressional Record, Proceedings and Debates of the 88th Congress, Second Session Reprints/

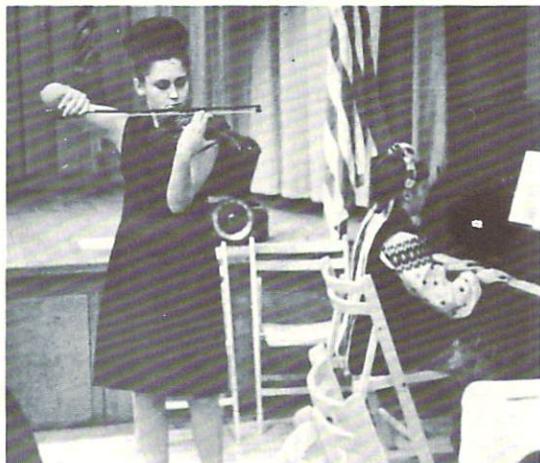
Англомовна Шевченкіяна в 1964 р. збагатилася рядом нових праць, повище наведені, проф. д-ра Р. Смаль-Стоцького: ШЕВЧЕНКО СТРІЧАС АМЕРИКУ, цінну та багато ілюстровану розвідку, видану в 150-річчя народин Т. Шевченка. Тут є поданий життєпис Шевченка, Шевченко - європейський борець за свободу, Шевченко стрічає Америку, тобто його захоплення ідеями волі й свободи Америки, стріча з актором Айра Олдріджем 1859 р. та захоплення ідеями Джорджа Вашингтона - батька Америки, котрого правдивого закону бажав Шевченко й для України. Третій розділ цієї праці обіймає теперішню марксівсько-ленінівську війну з Дж. Вашингтоном, тобто советську публіцистику, яка під цю пору пе рекручує ідеї і вислови Шевченка на свою користь. Четверта й кінцева частина присвячена першому Шевченкознавцеві в ЗДА, козакові-священикові Агапію Гончаренкові 1916-1932, котрий 100 років тому прибув до Америки. Велика заслуга цього Батька Української політичної еміграції, що дав перші спроби перекладу творів Шевченка на англійську мову. Праця закінчується бібліографією використаних джерел, які досягають біля 42 позицій. Ця праця надається для поширення серед української молоді, зокрема у вищих школах.

Друга праця: ШЕВЧЕНКО - ПАМ'ЯТНИК ВІЗВОЛЕННЯ, ВОЛІ, ТА НЕЗАЛЕЖНОСТИ УСІХ ПОНЄВОЛЕНІХ НАЦІЙ. В ній є зібрані всі вислови в конгресовим рекорді, чиленних членів конгресу ЗДА з 1963-64 років. Там стрічаємо проект поштової марки Шевченка зробленої конгресменом Т. Дульським а також внесок про заснування відділу Шевченка в Конгресовій Бібліотеці в Вашингтоні. Там є ціла полеміка з "Вашингтон Пост" проф. Л. Добрянського - голови УККА, та ряд листів-протестів, які вислано до цієї газети, яка противилася плянові побудові пам'ятника Шевченкові. Ця праця цінна тим, що обіймає документи-докази, як наша спільнота в ЗДА реагувала на всі ті затій перешкодити побудові пам'ятника, що врешті вдалось нам побороти, і сьогодні він стоїть а ціла американська Україна є горда за нього. Правда перемогла, і з тої праці наша молодь може черпати наснагу до дальшої боротьби за здійснення шевченківського Заповіту "встати й пірвати кайдани" та вибороти для України волю і самостійність. До цього наша молодь готується і той Заповіт з честью виконає, як це українська молодь нераз доказала: під Крутами, на Карпатській Україні, 30 червня 1941 р. чи в рядах УПА. Ця праця є цінним документом нашої активності хоч і не обіймає всіх листів і меморандумів висланих до "Вашингтон Пост".

Третя праця: ШЕВЧЕНКО - ПАМ'ЯТНИК СВІБОДИ В СТОЛИЦІ НАЦІЇ /ЗДА/, знову є документальною публікацією промов конгресменів та сенаторів в Сенаті та Палаті чи Конгресі ЗДА. Розпочинає її відомий приятель українців конгресмен Е. Дервінські описом урочистостей відслонення пам'ятника Шевченка 27 червня, 1964 р. у Вашингтоні, промовою ген. Л. Айзенгавера, колишнього президента, виступами конгресмена М. Файгена, Т. Дульського, Е. Дервінського, сенатора Т. Мортонна та інших. Виступи на Бенкеті конгресменів Р. Медіна та А. Йоганзена, проф. Л. Добрянського, бібліографічними даними про Шевченка, уривками

його поезії, історію проекту та переглядом праці Комітету Шевченка, списком організацій-членів КПШ, почесного комітету з Г. Труманом на чолі, відгуком в американській пресі під час урочистостей відслонення пам'ятника Шевченкові в Вашингтоні, різні коментарі та листи й вияснення наших публіцистів, науковців та журналістів. Закінчується вона рядом вписів американських конгресменів та сенаторів у Конгресовому Рекорді з нагоди тої великої історичної події американських українців — відслонення пам'ятника Шевченкові, на якому, також, масову участь взяла СУМА.

Всі три публікації становлять цінний документальний матеріал для студій Шевченкіан, і наша молодь повинна ці праці використати в задачах, у вищих школах, якщо ще не зробили. Цими публікаціями Шевченко вже стає більш значимим англомовному світові а зокрема Америці в ії столичній пресі з "Вашингтон Пост" на чолі.



Виступ сестер — Марії та Володимири Сенів з цуетом на ювілейному святі нашого осередку. Зправа — складає привіт голова другого відділу ООСЧУ М. Твардовський.



Шевченківська Виставка Василя Харука,

Нью Йорк. Тут у Домі Організації Українського Визвольного Фронту, 315 Схід 10 вул., 21 і 22 листопада відбувалася Шевченківська Виставка, що вінаглянули делегати 10-го з'їзду СУМА і гости та біля 300 сумівців місцевого Осередку СУМ. На виставці показано понад півтори тисячі експонатів, розвішаних на стінах і покладених на спеціальніх столах. Між експонатами — портрети і автопортрети Тараса Шевченка, поштівки, листівки, ювілейні відзнаки, вишитки, блоши, поштові значки із зображенням Т. Шевченка, в тому числі значки з Болгарії. Між шевченківськими значками-медалями є одна срібна медаль, випущена в 1914 р. у Варшаві; і також експонати з 1916 року. Цю



Василь Харук перед частиною своєї Шевченківської Виставки під час З"їзду СУМА в Нью Йорку.

о. Іван Ткачук

Христос Воскрес! Радійте діти...

"Христос воскрес! Радійте діти ...
 Біжіть у поле, у садок,
 Збірайте зіллячко і квіти,
 Кладіть на Божий хрест вінок!"

/Леонід Глібів/

Цими словами поета звертаємося до нашої Сумівської Молоді в день величного празника - Воскресіння Христового.

Воскресіння Христове - це справді великий празник, це "свято із свят і торжество із торжеств" - як співає наша Церква в 8-ій пісні Воскресного Канона. Цією радістю були сповнені Жінки Мироносиці, котрі першими прийшли відвідати Гріб Господній і котрим вперше з'явився Господь. Цією радістю пали серця учеників Господніх, коли вони довідалися про Його воскресіння. Цією радістю були сповнені наші діти, прадіди, а вже найбільше наша молодь в Україні. На Великдень хлопці й дівчата збиралися коло церкви, бавилися і співали та дзвонили через цілій день у церковні дзвони або плели віночки з квітів і клали їх на хрести при дорогах. Що радість відчуває і поет, коли каже: "Христос воскрес, радійте діти ..."

Але нажаль, наша сучасна молодь, а зокрема Сумівська Молодь виростає по великих містах, далеко від природи, в чужім окруженні й не має змоги повністю відчути тієї радості, яка випливає з Воскресіння Христового. Тут не має поля, ані садків, немає де збирати квітів, немає хрестів при дорогах...

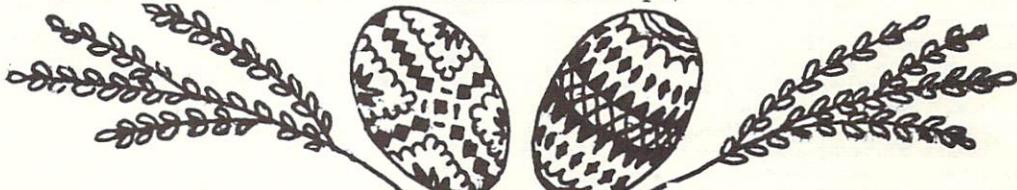
А всеж таки наша молодь може й повинна відчувати радість, якою були сповнені наші предки під час Великодніх свят. А знайде й відчуватиме її тоді, коли буде любити своїх батьків, свою рідну мову, свою пісню, свої звичаї пов"язані з великим празником Воскресіння Христового.

Наша молодь відчуватиме радість, коли зберігатиме віру своїх батьків та плекатиме християнські чесноти. Що, що означають краса, здоров'я, молодість? Проминають, як трава, як квітка польова! Яку вартість мають сила чи відвага? Проминають і йпуть у забуття. Де сильні цього світу: Олександер Великий, Джінгісхан, Сталін чи Гітлер? Зникли, як пара в повітря, а їхні діла осуджені. Що означають гроши-мастки? Чи хто із смертних може взяти із собою хоч частину з того, що має на потойбічний світ?

Лідійський король Крез, котрийуважав себе за найбагатішого в світі, коли напав на нього перський король Дарій - в одній хвилині стратив усе. І так усякі уряди, слава, велич - короткотриваючі й проминають майже безслідно.

Одна лише чеснота не минає ніколи, а віруючий та побожний чоловік є найумудріший у світі. Він уміє оцінити вартість грошей, сили, краси. Він, як добрий господар, що кидає здорове зерно в землю, щоби одержати багатий плід - "багатіє в Бозі" і робить добре діла, які від нього не відберуться. Він шукає "найперше Царства Божого і правди Його" /Мт 6:33/ і знає, що все інше потрібне для життя, додається йому.

Нехай наша Сумівська Молодь шукає правди Божої в плеканні чеснот християнських та в любові до всього рідного. Відкриймо наші серця, щоби вони наповнилися Великодньою любов'ю, бо воскресіння Христове - це свято любові. "Обнімімох, братя, один одного і тим, що ненавидять нас, простімо все, за для Воскресіння Господнього" /Пасхальна Стихира/



Др. Ол. Соколишин

СТОРІЧЧЯ ПРИБУТТЯ ДО ЗДА УКРАЇНСЬКОГО КОЗАКА-СВЯЩЕННИКА
АГАПІЯ ГОНЧАРЕНКА
 БАТЬКА УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЕМІГРАЦІЇ В АМЕРИЦІ

Американська Україна в 1964 році довершила величого діла побудуванням пам'ятника нашому національному генісві й пророкові Т. Шевченкові в Вашингтоні. В цім році, вона і повинна б гідно відзначити сторіччя прибууття до ЗДА того, хто перший у світі почав ширити ідеї Шевченка англійською мовою: ко-зака-священника Агапія Гончаренка, видавця Вісника Аляски - "Аляска Гералд - Свободи". Він прибув до ЗДА 1 січня 1865 р. до Бостону, й ще того самого дня поїхав до Нью Йорку, де мав ряд поручених листів до визначних особистостей нашої метрополії.

Родився він, 19 серпня 1832 р. в селі Кривині на Київщині, де його батько був священником. Вчився в Київській Духовній Семінарії і 1853 р., як богослов постригся в ченці та вступив до монастиря Київської Печерської Лаври. Будучи злібним і відданим рідній церкві, Київський Митрополит Філярет, робить його своїм книгодержцем в канцелярії та зв'язковим і курієром по монастирях і селах своєї метрополії. В ченцях одержує він ім'я Агапій, з яким остався, аж до смерті. Він відомий в публіцистиці, як козак-священник Ага-пій Гончаренко. Вже 1857 р. його призначено єродіяконом православної церкви російського посольства в Аtenах. Виїзджає він з Одеси й залишає свою любу



Україну на завжди. В Аtenах він звязується з російськими, антицарськими революціонерами, противниками рабства й панщини, переписується з Герценом у Льондоні та другими. За ним постійно слідили царські шпигуни й одного разу, коли він кидав листа Герценові в Льондоні - його спіймали й хотіли відвезти до Туреччини а звідтіль назад у Московію та покарати за бунтарство, чи радше за воїновничий дух Мазепи. В Царгороді, приятелі викрадають його від московської варти і перевозять до Льондону. Там він, як перший українець працює у найславніший бібліотеці Британського музею у нумісматичному відділі. Там же прожив він до 1861 р. до смерті Шевченка, про якого написав некрольог в журналі Герцена "Калакол" й що стало причиною зірвання зв'язків з Герценом за обкроєння його загадки про Шевченка й закидів сепаратизму Гончаренкові.

З Льондону він знову вертається до Греції і на Афонській Горі висвячується на православного священника. Теж відбуває паломництво до Святої Землі і знову мусить втікати перед царськими агентами, що

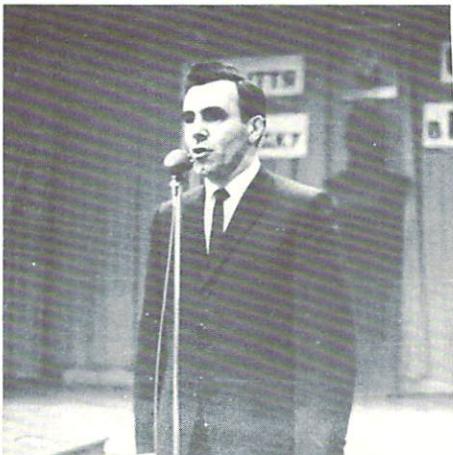
покарати за спротив царській тиранії над українським народом. В Греції на-буває горожанство а пізніше виїзджає до Америки. Відпливає він кораблем "Ярінгтон" із містечка Смирна в Малій Азії і після двох місяців і двох тижнів прибуває 1 січня 1865 р. до Бостону, звідки зараз іде до Нью Йорку, де одружується з італійкою Альбіною Чітті, знамою італійського революціонера Гарібальба, з котрим стрічався ще в Льондоні. Там же він познайомився з другим італійським патріотом Джузеппе Манцині, котрий дав йому багато рекомендаційних листів до Америки. В Нью Йорку, грецький консул взяв його під опіку й де він відправив першу Службу Божу в його домі. Тут же він викладає в теологічнім семінарі, працює в біблійному товаристві над перекладом Біблії на арабську мову та переводить Новий Завіт на церковно-словянську мову й також і займається різьбою в металі й дереві. Коли Америка закупила від Москви Аляску 1867 р. він звернувся до секретаря стану В.Г.Сіварда в справі видання часопису для населення Аляски, обома мовами, в цілі вияснення принципів американської конституції та її демократичної системи. При урядовій грошей

допомозі розпочинає він 1 березня 1868 р. починає видавати часопис "Аляска Гералд", що згодом дістає додаткову назву "Свобода", в Сан Франціско, Каліфорнія, де вперше англійською мовою поміщус згадку про Шевченка під назвою: "Інтересні ідеї Шевченка", зміст поеми Кавказ та інші. Гончаренко писав проти московсько-царської тираниї і тому є першим, що виявив суть правдивого московського імперіалізму в світі. Ще 1899 р. в "Окленд Гінкваср" писав він про козаків українців та їх батьківщину Україну, яку він ціле своє життя так гаряче любив, називаючи себе - козаком вільної України. Навіть на скелі віку закупивши собі дачу в Гейварді, Каліфорнія, назвав її "Україна". Там він помер в травні 1916 р. і є похований з своєю дружиною. Однак могила його є в загрозі й недавно створено комітет о. А. Гончаренка, що його очолює Федір Луців з Міннеаполіс, який розпочав велику акцію викупу тої дачі й перетво-рення її в американський національний парк "Україна". Цей великий задум повинні ми всі щиро підтримати.

.....



Пропам'ятні печатки, котрі вживались під час Шевченківського Року, що їх переслав для нашого журналу др. Ол. Соколишин. На долині бачимо місто-голову Головної Управи СУМА та одного з основників нашого осередку - друга Я. Шмігля під час привіту на ювілейному вечорі 30 січня 1965 року. Зправа - учасники ювілейного приняття.



ДОПОВІДЬ ГОЛОВИ ОСЕРЕДКУ НА ЮВІЛЕЙНОМУ
ПРИНЯТТІ З НАГОДИ 15-ЛІТТЯ ОСЕРЕДКУ
СУМА В НІЮ ЙОРКУ

Всечесніші Отці,
Високодостойні Гости,
Людина Молоде!

"Яку мету мав СУМ?" - запитав голова суду на процесі СУМ у Харкові в 1930 році.

"Створення Української Самостійної Держави" - відповів основоположник і перший голова СУМ - Павлушкив.

"Ви створили вашу організацію для боротьби за незалежну Україну?" - запитав прокурор Любченко.

"Так, ми розглядали сучасну Україну, як кольонію Росії" - відповів Павлушкив.

Такими словами і з такою відвагою кинув у вічі ворогові наш перший сумівець - голова СУМ на Україні М. Павлушкив. Сидячи на підсудній лаві перед трибуналом - вони знали, що їх чекає й не просили ласки у ворога, не каялися прилюдно, а заявили відверто й чітко, що вони, як провід, так і вся молодь зорганізовані в підпільно-революційній організації СУМ, хочуть відірвати Україну від Москви. Чи треба ще кращого доказу, для чого й чому повстать СУМ на Україні? Чи треба кращого доказу, якою організацією був СУМ на рідних землях? Чи може бути краще пояснення, як ті слова, які були відважно й грізно кинені з підсудної лави у вічі суддям? Жорстоко розправилися вороги з проводом СУМ на Україні та з молоддю, що до СУМ належала. Їх засуджено



Голова промовив

на довге й тяжке ув'язнення і далеке заслання, а потім їх знищено фізично й затерто слід за ними. Сьогодні ми не знаємо де їхні могили, але знаємо, що в них похованій дорогий скарб українського народу - наша гордість і слава.

Не думав з підсудної лавки, М. Павлушкив, що те зерно, яке він посіяв на Україні буде зовсім знищено Москвою, і воно зійшло й дало свої плоди далеко від рідних земель, на чужині українського скитання. Куртовина другої світової війни витиснула нас з під рідної стріхи та кинула в далеку чужину. Опинившись на терені західної Німеччини, після капітуляції Гітлера, ми почали творити українські громади по таборах залишенців. Там, серед української спільноти було багато, ще незорганізованої нашої молоді. Хоч тоді вже існував український Пласт, але він не охоплював всієї української молоді й виринула потреба перед нашою спільнотою зорганізувати всю нашу молодь та дати їй певний напрям українського характеру. І на цю думку впав, якраз, Провід ЗЧ ОУН та в 1946 році відновляє замучену знищенню на рідних землях молодечу організацію СУМ.

З того часу СУМ почав розвиватися. Почали рости осередки за осередками по зонах Німеччини, повстали Краєві Комітети, а згодом Центральний Комітет СУМ. З кожним днем СУМ поширювався і давав максимум праці в суспільно-громадській діяльності нашої еміграції.

Але наша мандрівка на цьому не закінчилася, бо побут в європейських країнах не був стабільним. Прийшов час дальшої мандрівки в новий світ за океан і знову з жалем у серці приходилося покидати континент старої Європи. Чому? Тому, що з Європою пов'язана тисячолітня культура нашого народу, бо в тій же Європі ми залишили нашу поневолену Батьківщину, де ми народилися та виросли, якою ми жили та були зобов'язані для неї даліше жити. Однаке, доля нам судила що інше. Вона казала нам їхати в далекий світ, не шукати кращої долі, а ширити правду про Україну та виконувати обов'язок, що на нас наложила наша Батьківщина.

Приїхавши на землю вільного Вашингтона, наша молодь зорганізована в

СУМА, кинулась у вир праці відразу почали творитись осередки, Організаційне Бюро а пізніше Головна Управа СУМА. Частина тієї молоді, котра була активна в Європі, осілася в Нью Йорку, продовжуючи свої завдання. І так в 1949 році, на початку вересня повстас Ініціативний Комітет, до якого увійшли такі особи: др. Р. Борковський, Г. Кобаса, Л. Футала, Т. Жовтий, +О. Пайончківський, +Н. Яворська, В. Стойко, М. Скальський та Г. Гірняк. Цей Комітет скликав 8 жовтня Основуючі збори, на яких засновано Осередок СУМА в Нью Йорку, на чолі з першим головою Ізидором Рицаром. Від цього дня починається історія нашого осередку.

На протязі 15 років, осередком керувало 9 голів, а саме: Ізидор Рицар був головою 1 рік, Мирослав Шмігель - 2 роки, +Іван Миронович - 1 рік, Іван Юшкевич - 1 рік, Михайло Фурда - 1 рік, Григорій Цебрій - 5 років, Петро Шанайда - 1 рік та Корнель Василик - 2 роки.

А тепер маю шану представити вам наших "могіканів", чи пак сумівських ветеранів, котрі є членами СУМ-у 15 і більше років, і на протязі цього часу вложили максимум праці в вихованні нашої дорогої молоді. Представляю шановних подруг і друзів поазбучно: Ілько Баран, Іван Безубяк, Михайло Білейчук, Теодор Боднар, Петро Бурик, Корнель Василик, Євген Гановський, Олег Генза, Іван Лілай, Іван Кобаса, Мирон Корнага, Володимир Костик, Ярослав Коструба, Михайло Кукурудза, Іван Кульчицький, Катерина Кручко, Ярослав Кушлаба, Василь Лавро, Михайло Лотоцький, Юрій Микитин, Дмитро Мотрук, Іван Плісак, Петро Попович, Петро Прийма, Василь Расяк, Григорій Сенів, Василь Скомський, Іван Сусь, Михайло Фурда, Григорій Цебрій, Михайло Черешньовський, Петро Шанайда, Надія і Мирослав Шмігель, Іван Юшкевич та Василь Яськів.

Я вітаю і тих, котрих не маю на списку, а котрі дали свій вклад праці в нашему осередку. З черги мені приємно представити вам усі самодіяльні гуртки і школи, які існують при нашему осередку та їхніх керівників. Поважномистецькою одиницею і атракцією для глядачів - є Капеля Бандуристок, котра складається з молодих дівчат, сумівок нашого осередку, котрі своєю бандурою і співом пригадують наш рідний край, а своєю молодечкою красою здобувають вони симпатії вибагливого громадянства Нью Йорку й околиць. За створення цієї Капелі Бандуристок - ми завдячуємо жертвеному й відданому диригентові, другові П. Даниловіму, котрий скільки труду й праці вкладає для цієї капелі й то зовсім безкоштовно. Сім років тому, коли створилася ця Капеля, почавши з 4 чи 5 дівчат-дітей, - то ніхто не думав, а навіть сам диригент, що це виросте така високовартісна Капеля Бандуристок.

В дальшому, моєму слові, маю шану згадати й представити вам людину із твердим, незломним характером, людину - повну енергії й завзяття, котра ніколи не старіється, а завжди залишається молодо духом, котру я бачив тому 15 років, такою, як її бачу й тепер, а нею є ніхто інший, як завжди симпатичний нам балетмайстер - Олег Генза. Це він на протязі 15 років здобував славу осередкові своїми високопоставленими танками від ньюйорської, критичної публіки. Це він з нічого робив щось, з чого ми були всі горді в нашему осередку. Чи не був вершиною праці його здібностей - виступ у Вашингтоні на відкритті пам'ятника Шевченкові? Друг Генза працює безкорисно, як відданий сумівець, і хай цих кілька слів про нього, на цьому святі, будуть подякою заплати за його неоцінену працю для молоді нашого осередку.

Дальше слідує дві танцювальні групи Молодшого Юнацтва під керівництвом друга В. Скомського. Це не легка справа вчити танцювати голпака таких козаків, котрі мають по 5 чи 6 років. Однаке друг Скомський, як сумівець і любитель молоді, дає великий вклад праці для неї. За це ми йому всі щиро вдячні.

Не можна оминути мішаного хору "Заграви" під керівництвом диригента, пана М. Кормелюка. Цей хор існує вже кілька років і нераз вже заповнював він програми святочних академій чи концертів, які влаштовували УОВФ, що було плюсом нашого осередку, і що ми з вдячністю згадуємо сьогодні.

Хто чув голоси дитячого хору, котрим керує проф. О. Стратичук, той може оцінити його працю. Недаром один з критиків у Нью Йорку назава голоси дитячого хору: "ангельськими голосами". Ше треба ствердити, що під керівництвом проф. О. Стратичука існує також Музична Школа ім. М. Лисенка при нашему

осередку, і з приємністю треба відзначити великий вклад праці для нашого осередку. Дальше існує драматичний гурток, яким керує пані М. Ласовська, котра вчить мистецтва на сцені й тому шана й подяка для неї від нас. Недавно осередок створив школу гри на бандурі, якою керує попередньо вже згадуваний досвідчений інструктор - учитель друг П. Данилів.

Дальше ми є відчіні другові Д. Мотрукові за його редагування квартальника-журналу "СУМІВЕЦЬ", котрий є органом нашого осередку. Спортивний гурток це окрема референтура й котра заслуговує окрему увагу. Плекання спорту на терені Нью Йорку, це є велика проблема, бо осередок не має відповідного приміщення, а в самому місті тяжко знайти площу на тренінги. А, як що так, то чи не велика заслуга спортивних референтів, що помимо цього, вони не піддаються, а таки розвивають спорт при нашому осередку й тому велика подяка для спортивних референтів, друзям С. Заяцеві та О. Мушкевичеві.

Найбільшою заслugoю і плюсом осередку є те, що в нас є створена Школа Українознавства, на чолі якої є невпинний працівник, великий любитель молоді, досвідчений педагог, а ним є директор - проф. І. Юрченко. Школа має дев'ять клас, 8 учителів та 190 учнів. Розуміючи важу рідної мови на еміграції наш осередок створив Школу Українознавства, щоб допомогти дітям-юним сумівцям вивчати нашу рідну мову. За 15 років через наш осередок пройшло понад 1000 членів. Серед теперішнього членства ми маємо 50 студентів. Коли говорили про нашу сумівську родину то вона складається з 80 старших членів, 40 дружинників, 383 юнацтва та понад 200 батьків, котрі зорганізовані в Батьківському Комітеті при осередку.

З перспективи 15 років існування нашого осередку, можна багато говорити про працю, ріст та розвиток осередку. На протязі того часу, осередок дав великий вклад у виховній праці для нашої молоді. Осередок працював у системі УВФ, співпрацював з нашими парохіями та іншими молодечими організаціями. В цьому великому, розбурханому Нью Йоркові, де скрещуються різні раси, культури й релігії, де стоять модерні будівлі та найвижчі хмародери, де є найбагатші місця в світі, тут - де з'їзджаються дипломати з цілого світу. І тут - де є понад 100 різних організацій та українських товариств - тут саме існує та проробляє колosalну роботу наш осередок. Ми належимо до великої української громади в якій ми вкладаємо багато нашої праці. Скрізь і всюди, на цьому терені видно сумівку чи сумівця в однострої: чи то на академіях, чи на панахидах, в марші на парадах, в пікетуванні чи на демонстраціях, однакож ми є опосліджені, українська громада не завжди нас бачить, часто нас промовчує. Кажуть нам, сумівцям, що наша організація немає ще традиції, що ми є відносно молоді, й тому то, ми є другорядні, або зовсім на кінці. Тут, прошу не зрозуміти мене зле, ми не хочемо, щоб про нас сумівців хтось писав оди чи похвалні еляборати ні, ми хочемо права громадянства як інші а також рівного трактування. Це й так нас не зражує, ані не здержує нас від праці, бо ми добре знаємо наші завдання на чужині супроти нашої поневоленої Батьківщини. Правда, багато вже відстало від праці, дехто вже змучився чи перейшов на інші рейки, і інші дальше залишилися молодими сумівцями, хоч декому вже волосся вилізло з голови, а декому посило, але таки свою роботу виконує.

Цього року ввесь СУМ у вільному світі святкує 40-ліття свого повстання. На другий рік ми будемо святкувати 20-ліття відновлення СУМ на еміграції, а сьогодні ми відзначуємо й святкуємо 15-ліття нашого осередку, який є складовою частинкою цієї великої, динамічної, виховної молодечої організації, який на і"мя є СУМ. Наше сумівське гасло "Бог і Україна" й під цією девізою ми проводимо всю нашу сумівську роботу. Ця девіза - це є ввесь сенс нашого життя, бо що може бути дорожчого для людини, як не Бог і її рідна Батьківщина. І тому, хай це наше сумівське, найцінніше гасло: "Бог і Україна" не залишиться тільки порожньою фразою, але нехай воно увійде глибоко в серце й душу кожного й кожної з нас, та стане дороговказом на шляху, яким ітіmemo до наміченої нашої мети.

К. Василик

проф. М. Заклинський

НАША МОЛОДЬ - НАДІЯ РІДНОГО КРАЮ

Наша молодь, що живе тут на еміграції, може вважати себе щасливою. Вона не знає гіркої долі своїх однолітків у Рідному Краю. Тамтешня молодь має від малку важке життя, повне недостатків, хоча батьки важко працюють на новій панщині - в колгоспах, за мізерну платню, що не вистарчав на прожиток. Нашу молодь висилають на примусову працю в чужі, азійські краї. В часах за Сталіна - засилали на будову в Сибіру або до копалень на Урал, а в часах Хрущова в центральну Азію, заорювати казахстанські степи. Тими невольнице-кими дорогами помандрували на чужину сотні тисяч нашої молоді.

Зате ви, еміграційна молодь - щасливі. Ваші батьки втекли перед лютим ворогом до чужого краю, що приняв їх і вас гостинно. Ви маєте все, що вам потрібне. Маєте змогу, а то й поміч учитися у високих школах - тої науки, яка вам до вподоби, маєте вигоду, якої забажаєте, маєте всякі розваги, товариство, словом - маєте змогу жити, як самі хочете.

Чи ми, еміграція, маємо право покинути на власні сили український народ, який сьогодні бідує в неволі? Наш обов'язок - помагати йому. І ви наша молодь, повинні завчасу вчитися, як ту поміч подати йому. Подумайте, чи це ваша заслуга, що вам добре живеться? Адже то був лише щасливий випадок, що ваші батьки дісталися на волю. Якщо б вороже військо було заняло кілька днів скорше ту околицю, в якій жили ваші батьки - ви жили б тепер у недостатку й журбі тим самим невільним, безвиглядним життям. Яким живе тепер усі молодь в Україні.

Ви живете на волі, але в Україні лишилась ваша близьча рідня, ваши діди, стрижки стрижечні братя і сестри - та й лишилась ваша дальша родина - ввесь наш народ. Чи не почуваєтесь до обов'язку помагати їм? Що варте ваше присвінне життя, коли ви не поможете рідним, що живуть там у гіркій неволі? Ваши батьки помагають: посилають їм пакунки з убранням, ліками тощо бо там:

Убогії села, убогії ниви,
Убогий обшарпаний люд ...

Не став би дивитись, хотів би забути
Та сили забути нема:
То ріднії села, то ріднії люди,
То наша Україна сама ...



зліва: Петро Шанайда відкриває вступним словом 15-літній Ювілей нашого осередку. В середині - булавний Юнацтва Г. Цебрій, котрий керував програмою цього вечора. На право - голова Дружинників Петро Кобильтський, котрий керував програмою свята Т. Чупринки, що його влаштували своїми силами самі Дружинники.

Тут ваші батьки, хоч і не всі, працюють для України. Видають часописи, книжки, журнали, будують церкви, школи, засновують курси українознавства й живуть українським життям. Також і ви, недавно, приймали участь у відслоненні пам'ятника в Вашингтоні найвидатнішому й найжертвеннішому борцеві за крашу долю України.

Там наш народ покладає великі надії на працю еміграції для України.

Ті, що тепер ведуть культурну й політичну працю на еміграції, вже переважно в старшому віці. Вони відходять поволі в вічність, іхні ряди рід-шають, і вони журяться, хто по їх смерті, дальше, вестиме ту працю. Одиниця живе десятками років, а народ тисячоліттями. Все треба малої зміни. Вони дивляться на вас і журяться, що ви не любите так широ Україну, як повинні, бо не підготовляєтесь так працьово, як треба, щоб станути згодом на їх місці й добре вести діяльність на користь для України.

В кожній ділянці нашого еміграційного життя треба нових, молодих рук по праці. Наші вороги ще сплять. Вони видають тут і в інших краях книжки, що поширюють неправду про наш народ, очорнюють його. В часописах, навіть і англомовних, появляються нераз статті, пронизані ненавистю до нашого народу й його вільної боротьби. В університетах, каледжах чи інших школах є немало професорів, що представляють студентам нашу історію, письменство чи народну творчість, тощо, як московські, бо наш народ, мовляв, є частиною московського. З усім треба боротися, спростовувати неправду в книжках, журналах і енциклопедіях, інформувати професорів про нас і наших ворогів, позичати їм українознавчі книжки, чи подавати заголовки тих книжок, дискутувати з ними й доказувати, що східноєвропейська дійсність була й є зовсім інакша, як показують її наші вороги. Треба також, щоб наші студенти мали доповіді й дискусії в чужинецьких студентських клубах і товариствах про нас і нашу боротьбу, словом, нам треба багато оборонців нашої справи. Також треба жертвених працівників у наших організаціях.

Ви, наша молоде, повинні старанно й завчасу підготовлятися до такої праці. Вчитися і вчитися! Засісти за українознавчі книжки і поважно студіювати. Ви повинні просити учасників недавньої збройної боротьби за Україну, щоб оповідали вам про неї. Ви повинні слухати українознавчі доповіді а також приймати участь в уладжуванні свят в честь наших героїв.

Один наш громадянин оповів мені про нашого студента, котрого дуже образили неправди, які говорив про нашу історію його професор. Врешті той же студент позичив собі кілька поважних книжок про Україну й студіював їх кожну вільну годину, а то й ночами. Його товариші-українці, менше вразливі на ту неправду, проводили час на розривках і грах. Зате, за яких два міся-



На ювілейному вечорі нашого осередку — голова Товариства бувших Вояків УПА М. Грицковян а зправа голова осередку СУМА в Йонкерс Я. Кіцюк — складають привіти учасникам свята.

ці він заявив тому професорові по викладі, що його інформації з історії України неправдиві. Він подав професорові сильні докази й покликався на авторитетних авторів, наших і чужих. Хоч цим він професора не переконав, бо цей був запеклим москофілом, і сказав, що новоприбулі імігранти з європейського сходу є завзяті шовіністи, зате його товариши-студенти зацікавилися його доказами й запросили на доповідь у кружку істориків. По доповіді й дискусії учасники признали йому повну раций, що треба оцінювати східноєвропейську історію, без огляду на московське становище в тій справі.

Знаю про інших наших студентів і студенток, котрі мали ще кращі осяги. Їх професори зацікавилися нашими історичними творами й признали раций стечію нашої науки.

Також дуже важливою справою нашої еміграції є виховання дітей і дорослою молоді. Ними треба занятися, щоб не навчилися від свого довкілля легкодушності й безідейності, щоб лихе товариство не навчило їх самолюбства та вигод ситого життя, або й не потягнуло на дорогу безчестя і злочину. Старша молодь повинна виховувати молодшу, помагати виховникам у навчані молодших про Україну й її боротьбу, в організуванні вистав, хорів, гор тощо.

Ця праця також вимагає доброї підготовки. Хто сам не набув знання про рідний край і народ, не навчить цього молодших. Нажаль мало є між старшою молоддю таких, котрі поважно вивчають українознавство в школі, що пильно читають твори нашої літератури, що приходять на наші імпрези, що просять батьків оповідати їм про Україну й її недавну збройну боротьбу. Велика більшість з поміж вас не любить, нажаль, читати книжки й замало цікавиться рідною мовою, щоб її добре вміти, рідною історією чи культурою. Ще недавно так, як ваші батьки віддавали життя у боротьбі за рідний край, або каралися в тюремах та в жахливих північних таборах примусової праці. Чи це гарно, що їхні діти малошо знають про боротьбу своїх батьків, не цікавляться нею, забувають про неї серед вигідного життя на чужині. Однаке ніхто інший, як передова наша молодь повинна енергійною працею вишколити себе, набути багато потрібного знання і вміння передати його молодшим.

Подивіться, як ведуть себе еміграції інших народів. Грляндці, жиди, чи французи, котрі живуть вже кілька століть у Америці, але вони не забули мови й культури своїх народів. 80 до 90% тих емігрантів ще й тепер подають мови своїх батьків, як їх рідні. Вони не забули про свої батьківщини й помогають їм у потребі, як вірні сини. Грляндські емігранти помогли рідному краєві здобути незалежність. Помагали грішми, політичною ціяльністю і діячами, котрі верталися до дому та працювали для добра рідного краю. Недавний президент Грляндії, Де Валера, котрий був раніше командантам ірляндської революційної організації, уродився і виріс у Нью Йорку. Жиди в Америці також невпинно помогають своїй державі - Палестині. Шороку посилають туди міліони доларів для наладнання господарства в своїй неврожайній батьківщині. Та та-кож помогають їй політично, бо мають у світі великі впливи. Також пильно й дбають про школи, в яких виховують молодь рідною мовою, в рідній культурі. А також польська еміграція в Америці помогла Польщі по I-ій Світовій Війні здобути незалежність.

Чи ми гірші від них усіх, чи менше варті, що наша молодь забуває свою мову, мало цікавиться рідною культурою, не старається якслід пізнати рідний край з книжок, фільмів, грамофонних плит чи з оповідань борців за його волю?

Як відрядно є бачити, що частина нашої молоді є горда за свою приналежність до великого українського народу й поважно підготовляється до самостійної громадської праці, щоб стати на зміну старшим.

Пам'ятаймо, що це національний обов'язок кожного юнака чи юначки тут на чужині - бути гідним сином поневоленої України та змагати до здобуття її самостійності!

К. М.

НА ВЕСІЛІ БУВ - А МОЛОДОЇ НЕ БАЧИВ...

- Чоловіче, то підемо завтра ввечорі до Народного Дому на зустріч наших молодих поетів та письменників, які з'їжджаються з усіх континентів нашої планети?

- Та... не знаю, бо чи ще схочеться після парохіяльних зборів мандувати на цей, так би мовити, злет письменників. Щось, жінко сама.

- Сама?! Та чи я вдовиця? Щось ти, чоловіче зовсім занепав. Тебе вже не цікавить ні кіно, ні театр, ні культурне життя. Раніше ти таким не був. Бувало, тільки нагадаю, що відбудеться якась національна імпреза, виставка чи літературний вечір - ти зразу ж відкликаєшся: - Згоди, підем! А за цих же пару років ти зовсім змінився. Дружина важко зідхнула, зробила маленьку павзу, та здається підшукувала нового підходу, щоб таки переконати мене, щоб у двох піти на цей злет.

- Сам нічим не цікавиться й мені не дає можливості піти між людьми та трохи провітритися від цієї буденщини.

Було чуті, як дружина, пораючись коло кухні, злегка зідхнула й почала:

- Ну, то як мені бути? Чекати поки не потелефонуєш?

- Добре, кажу ій, - якщо збори закінчаться до 6-ої, то подзвоню. Мені й самому хотілось би побачити наш письменницький молодняк, та почути чим вони як то кажуть, дишуть. Хотілося б хоч перед смертю переконатися, що наша нація невміруша, що на чужих грунтах ростуть і розвиваються наші молоді сили і як не сьогодні, то завтра стануть у прорідженні лави нашого авангарду та продовжуватимуть боротьбу за волю та долю нашої нації. Але реклами пана Костюка я не вірю. Знаючи матеряльні достатки наших письменників, - трудно ж повірити, що на кивок пальця Костюка - вони могли знятися зі всіх континентів і прибути до Нью Йорку, мовляв, дивіться, які ми здисципліновані!

В суботу ранінько я пішов до праці, а опісля подався на парохіяльні збори. А там, як то в нас водиться, кожен хоче щось сказати - розумне чи сяке таке, аби попасті на листу "активних", і збори затягнулися. Аж ось і телефон. Я зразу догадався, що це вже по мою душу, і миттє в слухавку - Галло!

- Та що, ти забув про наше домовлення. Вже скоро шоста, а ти мов води в рот набрав!

- Ти дивись, як воно дивно склалось. Я оце глянув на годинник і почав крокувати до телефона, а тут тобі дзвінок ...

- Ну, то як, підемо?

АВТОРИТЕТНІ ГОЛОСИ

Проф. д-р Володимир Кубайович (головний редактор Енциклопедії Українознавства і голова Наукового Товариства ім. Шевченка в Європі): „Уважаю, що акція Фонду Катедри Українознавства є явищем позитивним і на часі. Така катедра є дуже потрібна для вільної української науки, для наукового доросту і для вивчення проблем з українською історією взагалі. Однаке, не треба розглядати цієї справи. Слово за українським громадянством і студентами, які повинні приспівати збірку фондів на катедру”. („Смолоскип” за січень-квітень 1964 р.)

Проф. д-р Ернест Дж. Сімmons (департаменту слов'янських мов і професор літератури Коломбійського університету в Нью Йорку): „У наших осередках слов'янських студій зосередження на Україні повинно бути сильно скріплене. Повинні бути встановлені катедри українознавчих студій.” (З передмовою до першого тому англомовної Енциклопедії Українознавства.)

Проф. д-р Генрі Л. Робертс (професор історії і директор Інституту Студій Центрально-Східної Європи та Російського Інституту в Коломбійському університеті): „Уважаю, що застування катедри для дослідів і аудиторного навчання в ділянці історії і культури України в одному з американських університетів було б дуже доцільним виявом інтелектуальної та академічної діяльності. Україна є великою і важливовою країною з власною культурою і літературою, які заслуговують на увагу наукового світу.” (З листа до Інтерналь Ревеню Сервіс у Вашингтоні, датованого 12-го червня 1962 р.)

Проф. д-р Богдан Романенчук (професор-слов'яніст державного університету в Платсбурзі, Н. Й. і редактор літературного українського журналу „Київ”): „Катедра українознавства може стати науковим джерелом і авторитетом не лише в українських але й у східноєвропейських справах. Мусимо скласти потрібний фонд, і то протягом короткого часу.

- Дооре, марусино, добре, я зараз же вимаршовую, а ти чекай коло На - родного Дому.

- x -

- О, ти вже ждеш? А я думала, що ти вже на залі й для нас місця зай - няв.

Хай тобі цур, думаю собі, і знов не догочив. Але небаром мої побоюван - ння зникли. Моя дружина, котра йшла весь час на переді мене, десь зникла. Ко - ли це чую: - ходи сюди чоловіче! Встала з стільця, схватали мене за комі - рець і давай з натовпу тягнути до себе. Через хвилину ми вже сиділи на сті - льцях останнього ряду. Я сидів і тішився, що так добре все склалось. Дружи - на глянула на мене й іронічно усміхнулася.

- Ну, що, добре сидіти? Щоб не я, то був би без місця.

На цьому наша дискусія припинилася, бо дружина почала зорити за знайо - мими, а я почав шукати прогалини між людськими головами, щоб можна було по - бачити отих молодих орлят.

Через кілька хвилин публика заспокоїлась і до мікрофону, ступаючи якось несміло й обережно, підійшов зарум"янілій Ікер, котрий недавно мав "щасли - ву нагоду" бути на "вечерницях" у совєтської свахи Клячко й проголошувати тости за здоров"я присутніх там совєтських пропагандистів та "єдинокровних" катів українського народу. Він поволеньки ступав на підвищення і, ніби за - соромлено, ховаючись за мікрофон, півголосом промовив кілька слів і тоді на підвищення ступив славний лисенький мужчина Тарнавський. Він говорив чітко й голосно, але зрадливий мікрофон не доносив його слів до задніх рядів. Ка - жуть, що прославляв цю важливу подію, говорив про нашу літературу, культу - ру, але за формою, характером і змістом - його промова була філософсько - сколастична.

Оточ, кожного разу підходив до мікрофону пан з "вечерниць" і знайомив публику з черговим виступом поета чи письменника. Не пам"ятаю, хто за ким виступав і як їх прізвища чи псевдоніми, - мене цікавив самий поклик поета та звідкіля він прибув, його врода та ідея твору.

Письменниця дитячої літератури читала оповідання про розумного песика. Читала вона тихо, шипеляво, ніби беззуба. Враження було неприємне, демобі - лізуоче. Письменник Понеділок читав оповідання про чесного й добросердеч - ного "бома" та немилосердного самарянина. Автор так розжалобив м"ягкосер - дечних жінок, що кілька, старшого віку, почали підзбирувати в хусточки не - вимушенні сльози.

Драму про голод на Україні в 33 році прочитано добре. На залі панувала мертвна тиша. Присутні поринули думками в те трагічне минуле нашого на -



Цівочий хор Старших Юна - чок під час програми на святі патрона нашого осе - редку ген. Т. Чупринки. З ліва: Марійка Кіра, Анна Лев, Марійка Данилів, Ірка Іваночко, Юля Чубак, Христя Струк, Бригіта Заяць та Володимира Сенів.

роду. Роз"ятрені рани викликали в серцях пімсту й огиду до тих, котрі помагали москвичам виморувати наш нарід, котрі й зараз сідають з ними за круг - лий чи квадратовий стіл і чоломкаються по приятельськи, нібито такої трагедії й не було. Але найбільш гнітуче враження справила на присутніх - сатира письменника Голубенка /Шатуна/, яка спрямувала свої трійливі стріли проти УККА та тих "незрячих" самостійників і націоналістів, котрі протестують проти всяких зустрічей з московськими блюдовизами - запроданцями українського народу. Люди крутили головами, але пам'ятаючи про те, що тут не місце для відкритого протесту чи дискусій, нетерпляче вичікували кінця. Коли Гірняк закінчив читати й похнюпившись відійшов - нарід почав масово виходити. Ми з жінкою почули, що ще тільки один ньюйорський поет виступить, - теж рішили підбирати свої манатки й рушати.

підсвіти свої манажи та руки. Якось я пропахався на двір, оглянувся на всі боки, а жінки нема. А ..., думаю собі, вже з кимсь зустрілася та висловлює свої жалі на фальшиву програму вечора та недоречні виступи артиста Гірняка. Холодний вітер з мрякою аж до кісток пробирає ... Піду, думаю собі, хай йому грець! Напинаю парасольку, йду й підсумовую в своїй голові оті моральні надбання, що я здобув цього вечора. Руки почали мерзнути, і тут я згадав про свої рукавиці. Ма-цукаю по всіх кишениях, а їх нема, немов би корова язиком злизала. Зажурившись я і почав підраховувати свої матеряльні витрати цього вечора: три доляри за вступ на залю, чотири за рукавиці, разом сім долярів, ... ніби в болото кинув, а за що? Ні на понюх табаки!

/далі буде/



зліва - булавний Відділу Юнацтва Г. Цебрій представляє публиці старшу юначку Христину Юзьків, котра виконала сольоспів під час ювілейної Вечірки-Приняття. На право бачимо будучу, надійну репозиторку - юначку Анну Лавро, котра здобула золоту медалью за цеклямацію за Здзвізі СУМА минулого року.

МРІЯ

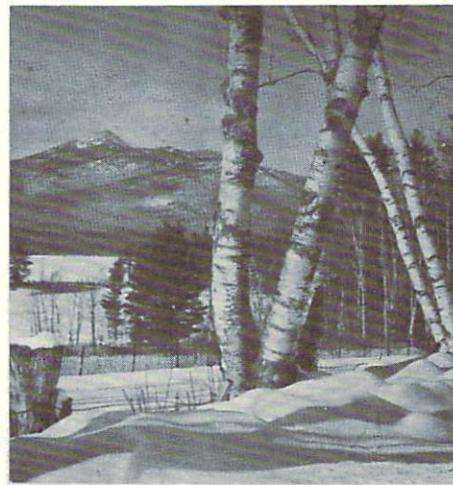
... Так мрію не раз:
 Коли прийде час -
 Вас рідні Карпати зустріти?
 Упитись запахом зелених лісів,
 І тайну вгадати шумливих борів,
 Та голос почути сумної трембіти.

Із років дитячих,
 Ще досі вас бачу:
 Величні ви рідні, Карпати мої,
 На вас я дивився, щоранку колись,
 Як шпилі уперті у хмари п"ялися,
 Снігами прикриті, дрімали плаї.

Та війна прийшла
 і нас розвела ...
 Я в світі чужому ще й досі тиняюсь,
 Лиш ви на Україні вільними остались,
 Хоробрим повстанцям притулок давали,
 Хоч раз вас побачить ... чи ще дочекаюсь?

Л. Мотрук

Із дописів молодших



Леся Цебрій
 рій "Дзвіночки"

НАШ КРУТЯНСЬКИЙ АПЕЛЬ

На дощі оголошень Юнацтва СУМА появився цennий наказ ч. 21 в якому між іншими точками було сказано, що Булава Відділу Юнацтва організує Крутянський Апель для старшого юнацтва та дружинників на Оселі СУМА 23 січня 1965.

Скільки між нами було радості й втіхи? Це ж побачимо правдиву зиму, таку, як на Україні й на цьому снігу віддамо поклін героям Крут, так, як вони на снігу вмирали за Україну.

Субота 23 січня, година 7 рано виїжджаємо в двох, повних автобусах юнацтва, але яке розчарування, коли замість снігу - дощ! Падає дощ і не перестає, а нам молодшим вже на плач збирається, бо що ж то буде за Апель, та без снігу? Наш булавний запевняє, що на оселі буде напевно сніг, але нам якось тяжко повірити під парасолями.

Віддаємо в автобуси й від"їжджаємо. В Нью Йорку ще темно, а дощ ще дальше січе. Покидаючи місто - починає розвиднюватися. В половині дороги, стаємо на відпочинок і бачимо щось ... біле ... сніг! Таки добрий почав падати, так, що заки доїхали до оселі то всюди було біло. Приїхали в годині 11. Вийшли з автобусу, й очам не віримо, яка краса - все біле, чисте, свіже. Та сніг не жартує, і так мете, що важко глядіти на перед. Командант Апеля друг Шозда робить збірку. Пропороноси з прaporами на переді, й відходимо під пам'ятник Героям, щоби віддати поклін Крутянцям. Нас з Нью Йорку є 128 а долчується до нас ще група з Ньюарку, котра прибула своїм автобусом.

Стаємо на "Струнко". Подруга Юля Чубак читає Святочний Наказ, а булавний, друг Цебрій говорить коротке слово. Подруга Марія Ланилів декламує. В ценнім наказі деяких старших сумівок та сумівців підносять до вищих ступенів виховників. Вітер із снігом, так дме, що ми стаємо, мов снігові баби, обліплені снігом.

Після Апеля - довгий і скорий марш до озера - одна група лісом, а друга дорогою. Шукаємо за укритим "ворогом". На перед вислана розвідка, щось не дописала, переходячи, може через засніжений став - впала у воду. Роз - відчик, друг Ланчук був цілий в "сомплях", і тому пролежав цілий день між матерцями. В марші нам стало гаряче. Всі раді й щасливі качалися по снігу, а тут він вище колін. Вертаємо на обід. Окрема група юначок готова обід, а друга група огриває світлицю.

/продовження на стор. 24

Петро Зілинський
Військовий Старшина Війська
Запорожського б. Української Армії

МОІ ЗВЯЗКИ З УПА

/продовження/

Я хутко повернувся до дому й почав студювати здобутий матеріал. Передомною відкрилась дволітня "праця" партійного секретаряту З.Н.району /Райпарктому/. Система й наслідки були страшні. Скільки тут було підступу, крутість, терору! ... А в зв"язку з цим - жертви й жертви ...

Була в актах і моя справа, але про це особи й причетні до цього мені особливо тяжко згадувати, та може й не час ...

Найбільше мене вразив моральний упадок поважних, заслужених людей, бо про молодь говорити нічого - всі знають комуністичний підхід: багатий і різнопорядний, щоби тільки звихнути уми та збити з простого шляху. Коли я спістав одного з бувших старшин Української Армії, що привело його до згоди донощицтва - він заптакав і сказав: "ці люди післані сатаною і коли хочеш жити, мусиш співпрацювати з ними, але слава Богові, щоди ще нікому я не вспів зробити".

Дуже цікава була інструкція для "ответственних работников" вислані до Західної України партією /82 точки/. По прочитанню її, я був просто приголомшений плянами й намаганнями комуни тримати владну руку на кожнім нерві "ушасливленої людини". І довго після цього я мав недовірія до всього, що має зв"язок з ССР. Можливо, цим я робив кривду й моїм дорогим землякам із поневоленої України, але Бог простить мені за ці прогріхи.

Пройшов 1942 рік, почалась акція організації дивізії "Галичина". Були поділені думки відносно доцільності формування дивізії без декларації німецького уряду про державні права України. Однак більшість населення рішила скористати з нагоди можливості військового вишколу й озброєння. Здається, що яких 80 тисяч зареєструвалось охочих вступити до війська. Напевно тоді вже не було ентузіазму - був просто рахунок використати ситуацію для української справи, а далі буде видно, що робити. І я радив молодим приймати зброю та навчитись воювати. Мені, особисто, вишкіл не був потрібний, тому я стояв осторонь і цим викликав недовірія німецької влади та "іже з ними".

Песь у січні 1943 року Гестапо викликало мене до Чорткова на допит, та знаючи чим це грозить, я переїхав на Сокальщину. Тут поміг мені влаштуватися управителем маєтку, мій молодий, щирий приятель С-ль, котрий був визначним діячем націоналістів на Поділлі.

Українці в діаспорі не сміють винародовитися, але триматися своїх традицій, щоб у відповідний час пригинитися до розбудови Христової Церкви в Україні" — заявляє Стемфордський Владика Преосв. Кир Йосиф Шмондюк.



Преосв. Кир Йосиф Шмондюк
Список Стемфорду

Маєток Б. знаходився на самій граници з Волинчиною а охорона була в німецьких руках. Крім бухгалтера та його сестри, невиразної національності, тут нікого більше з інтелігенції не було й мене, просто, заїдала нудьга. Єдиною розрадою була прогулка верхом на чистокровній арабці /в маєтку було чимало добрих коней/. Одного разу я так їздив до пізної ночі й нехотячи переїхав кордон Волинчини. Іхав я лісом, і от зупинила мене група озброєних людей. Виявилось, що це повстанці. Ходили чутки про малі групи, що існували на Сокальщині та на Волинчині. Отож хлопці стягнули мене з коня а один зловітішно сказав: "більше, поляче, не будеш урядувати по фільварках серед украйнського моря!" Це мене обурило й я таки крикнув: "чоловіче, тебе ще й на світі не було, коли я кров проливав за Україну!"

- Годі, годі, поведем до командира - там розберуть справу, обізвався хтось із гурту. От і привели мене до села /пізніше виказалось, що це було Княже/ та майже впхнули в простору хату. Тут за столом сиділо двох людей, один у німецькому мундурі, а другий в цивільному. Коли повстанець, що мене привів почав, потихо, шептати військовому - цей у цивільному обернувся у мій бік, і я оставів з дива. Це ж був І. С-ко з Ярослава, той самий, що писав для мене рекомендації до Проводу ОУН і передав особисто листа до Свободи /Кар/.

Несподівана зустріч з С-м вмить вяснила справу - він знаходився при повстанському відділі, гейби дорадником. Командир /у німецькому мундурі/, був сином місцевого хуторянина, що трохи служив у німецькій армії. Військовий етаж мав слабенький, та відваги й ініціативи йому не бракувало. Командирові терен був знаний, бо він походив з велими шанованої хліборобської родини, котра в околиці П-ни посідала великі маєтки та впливи. Розуміється, ситуація змінилася тепер. С-ко представив мене, і я несподівано, з полоненого обернувся в авторитетного старшину бувшої Української Армії. Ціла хата за повнилася повстанцями. Вони вже знали, кого затримали й до мене тепер радієно всміхались. Мені, навіть, причудилось, що мій кінь десь недалеко заіржав. С-ко виявив мені, що він є зв"язковим на Волинчину й Сокальщину, що на Сокальщині є багацько повстанських гнізд, є оточення через Радехівщину з Мостами Великими /Камінка Струмілова/ і що визволення України зближається та багато-багато гарного, потішного наговорив мені цей полу"яний, ідейний патріот-мрійник. Він закінчив надію, що тепер ми будемо разом, а наша зустріч Богом призначена, хоч не знов, що судьба поведе нас різними шляхами, котрі будуть колючими, тернистими.

Де він тепер, оцей бойовик, оця світла людина? Чи живе? В моїй пам"яті до смерті його образ залишився. Командир Б. поінформував мене, що перед двома тижнями було задержано коло П-ля двох совєтських полонених, котрі втікли з німецької неволі /табір у Пелкині, Ярославщина/ - один лейтенант пі -

НАШ КРУТЯНСЬКИЙ АПЕЛЬ

Гаряча зула й чай смакують краще, як медянки. В світлиці тепло, дехто сушить мокрі рукавиці чи мешти/це ті, що не взяли чобіт/. Після відпочинку: "санки в руки!" - лунає команда, бо тепер починається дозвілля. Скільки то було радості й втіхи з"їзджаючи на санках згори. Падали, вставали, кидалися снігом, раділи здоровим зимовим повітрям. Це була правдива українська зима на нашій оселі.

В годині 5 вечором прибули автобуси. Впорядкувавши оселю, помолились і засіли на свої місця в автобусах. На небі з'явився ясний місяць, який озолосив високий, засніжений тризуб на Пам"ятнику Героям. Залишаємо нашу оселю вкриту грубим, білим снігом, який ще й тепер не перестає падати.

Ми, сумівки й сумівці гідно віддали честь нашим героям, що впали колись під Крутами.

хоті а другий сержант-шофер. Незабаром, обидва з'явилися в товаристві священника зі села Княже. Лейтенант добре знов кулеметне діло, й по словах Б. був незамінним інструктором, але мав дивну та химерну вдачу. Про українську визвольну боротьбу 1917-21 років майже нічого не знов, плутав поняття державності зі "здобутками революції", а червоного маршала Тугачевського то уважав "героєм боротьби за незалежність України" Правдивого прізвища його не знов ніхто, а сам казав кликати себе "Вовк". На мене, особисто, цей старшина не зробив приязного враження, як людина, й про це я сказав командирові Б., але він безрадно розвів руками, кажучи: - "як ми можемо перевірити таких же людей, вони варились у такім казані, що від них тяжко вимагати національного захоплення і стовідсоткової свідомості українця. Вони ж проходили через сіто комсомолу й бачили виключно комуністичний світ і більш нічого. От, покищо маємо фахівця, а потім у таких людей, /коли чесні/ поволи прийде й злет на височину Ідеї традиційної, державної України!"

Тепер, я побачив, що Б. має глибший підхід до своїх підлеглих, а його погляд зраджуєвав інтелігентну й освічену людину.

Сержант Трохименко, у протилежність лейтенантів, виглядав ширим, отвертим, так би мовити, дитиною хлібороба-селяха. Його бажанням було здобути тягарове авто, при цім все ж чванився, що має рушницю та вміє добре обходитись з автоматом. Він ненавидів німців за нелюдське обходження та за великі кривди, які зазнав у полоні.

Оці інформації та власні спостереження перед нарадою, чи радше, "Козацькою радою" всіх присутніх повстанців - були канвою на котрій, немов, на - кидувались різникольорові взори вільної й невільної дії повстанської групи на Волинській землі.

На нараді виявилось, що ядром групи є повстанська чета поділена на чотири рої. Бойовий стан старшин, підстаршин і козаків виносить 40 людей. Завдяки родині Б. населення околиці прихильно дивилося на дії повстанців. В селах Княже й Шпиколоси молодь підготувалась та вишколювалась маленькими гуртками, так, що незадовго можна було кожний рій розгорнути в сотню, чотири в курінь для поважної, окремої бойової одиниці. А коли додати до цього, що у пригожий момент, поставити "на ноги" сільських "дядьків", то це все разом, буде не абияка моральна й фактична національна сила. Це з Волинщини, а додати свідому Сокальщину з поширеними гніздами повстанців, Радехівщину, ѿ що та ще ... мій Боже! Здавалось, вже привиджувалось мені, що є готові, безко нечні лави в наступі на ворога.

Це була хвилина мрій під вражінням зрыву малої горстки очайдухів, а потім дійсність показала що інше.

/продовження слідує/



зліва - голова нашого осередку К. Василик промовляє на святі Т. Чупринки.
зправа - постійний дописувач та великий приятель нашої сумівської молоді
- отець Іван Ткачук промовляє під час Ювілею осередку.

ЗИМА В НЮ ЙОРКУ

Л. М.

В Ню Йорку впало снігу три цалі,
Скільки то крику враз наробилось -
Завмер ввесь рух, підземки стали,
Снігова буря! - нас навістила ...

В радіо кричать: беріть кальоші,
Авта ви краще - домів лишайте!
"Бюро погоди" ще більш голосить:
- "Сунуть морози - люди вважайте".

А "Відділ Руху" закон зміняє,
що можна всюди вже паркувати, -
хай краще авта сніг присипає,
як на дорозі, їх тягнуть, пхати...

Враз з межи мурів війська виходять,
На війну з снігом всі виrushають,
День і ніч виуть, гудуть трактори -
Топчуть сніг, сунуть, сіллю засипають.

І шуфлі дзвонять... Бій не вгаває,
ще й люди топчуть сніга ногами,
що аж він бідний брудом спливав, -
творить струмочки, ріки і тами.

В газетах повно вісток цікавих:
Скільки то шкоди метрополія взнала,
Як то до праці ледво добрались,
Скільки випадків, хворіб бувало...

Пва дні по снігу - сонце пригріло,
Немов осінню - болота всюди,
Через калюжі скакають вміло,
Часом ... і в воду, ньюорські люди.

Хто знає зиму в нас на Вкраїні,
Де рівно з дахом - сніги бувають?
- Ньюорська ж зима: мов думки жінки,
чи політика, що все ся міняють.

Від редакції: колись один з дописувачів юнаків, був образився, що я його допис так змінив, що він його не пізнав. Для прикладу подаю на лівій стороні свого вірша, котрого я дав до коректу людині більш фаховій, і бачите з вірша, що є на правій стороні - як він змінився. Це є доказ, що кожна людина має свій власний погляд на такі самі речі.



Г. Ю.

Снігова буря нас навістила, -
Шляхи сполучень снігом укрила.
Завмерли рухи, підземки стали,
Літи, як зайці в снігу скакали.

По шляхах авта без руху стоять;
Шуфлями сніг чистять, кричать ...
Бюро погоди людям віщує,
Шо вже й мороз до них прямує.

А відділ руху закон міняє -
По всіх дорогах снігоочистки пускає.
Люди дорогами повільно ідуть,
А білій авта господарів ждуть.

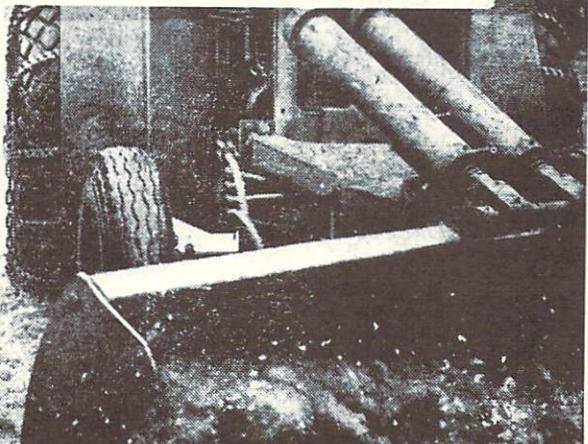
І в день, і в ночі шуфлі гарчать,
А діти ковзаються, регочуть, кричать..
День і ніч виуть, гудуть трактори, -
Сніг підбирають з доріг по гори.

А шуфлі гарчать, щурчат, бряжчать,
Немов завзялисі сніг з вулиць зігнати.
А сонце нахмурило брови кошлаті -
Старих і малих загнalo до хати.

А тут, як на щастя, і дощик пішов,
Білий сніжок в струмки перейшов.
Шезас сніг, струмки дзюркочать
Метушаться діти, ставочки гатять.

А сонце по небу повільно гуляє;
Зненацька моргне, під кущик загляне,
І біле уbrання із міста знімає
Аж поки струмочків з нього не протяgne.

І тут то згадаєш вкраїнській зими,
Коли було снігу навалити до стріх.
А дід було вийде з дітками малими,
І лунає в подвір"ї радісний сміх.



РІК ПРАЦІ ВІДДІЛУ ЮНАЦТВА Ч. 1 "КАНІВ" В НЮ ЙОРКУ

Великий і чисельний Відділ Юнацтва СУМА "Канів" при нашому осередку провів свій рік мозольної і многогранної праці. Був це рік зусиль, зужиття енергії, виснаження та задоволення з молоддю старшою та меншими, більш вирозумілими та збиточними а також розумними й пустими одиницями.

Всією працею Юнацтва керувала Булава в такому складі: Г. Цебрій - булавний, В. Лавро - організаційний, М. Кіра - писар, В. Николяк - скарбник, Б. Сидор-Чарторийська - гол. виховниця, С. Заяць - спортивний, Ю. Чубак - біб-льотекар, В. Данчук та В. Яськів - члени.

З попереднього року перебрано 306 членів юнацтва а в звітному році прибуло 46 членів, відновили членство 31 особа, так, що сьогоднішній стан виносить 383 особи. Відділ Юнацтва розділяється на Підвідділ Старшого Юнацтва "Кіш" і Підвідділ Молодшого Юнацтва "Станицю". Кошовим є С. Кіра а станичним Л. Кормелюк. Кіш Старшого Юнацтва поділений на 4 Курені а Станиця Молодшого на 4 Кущі. Кожний Курінь має свою вибрану Курінну Старшину. До кожного Куріння і Куща належать 3 рої, котрі складаються з 10-16 осіб і мають вибрану Ройову Старшину та ройових на чолі.

Булава Відділу розпоряджає виховним персоналом, котрі безкорисно й віддано посвячують свій час над вихованням нашого юнацтва. Цей персонал - це є наши виховники та впорядники. Впорядників 1 ступеня маємо 15 осіб а другого ступеня 13. Виховників 2 ст. є 8 а 3 ступеня 3 особи. Всіх активних впорядників та виховників було 33 особи, котрі виховували сумівську молодь на додрих патріотів-українців і будучих провідних діячів нашого Визвольного Фронту, котрі прийдуть нам на зміну.

Активні виховники - 3 ст. Е. Гановський, інж. В. Юрченко., 2 ст. - В'. Сидор-Чарторийська, Г. Цебрій, Т. Боднар, В. Лавро, М. Корнага. 1 ступеня - М. Кіра, М. Ланилів, В. Сенів, Ю. Чубак, Л. Кормелюк, М. Стеців, В. Яськів, В. Николяк.

Активні впорядники 2 ступеня: Н. Шалай, М. Шміга, О. Рожій, С. Кіра, Н. Юрченко, Л. Костик, А. Лев, Д. Дика, В. Данчук та Богдан Коваль. 1 ступеня - Л. Марія, Т. Ланик, Е. Кузик, Л. Лозинська, М. Рожій, З. Назаркевич, А. Макар, П. Кобильтецький та Я. Михайллюк. Кожний виховник і впорядник - ступеня 2 мали свої рої а впорядники 1 ступеня були призначені до роїв, як помічна сила. Всіх виховних сходин по роях Молодшого Юнацтва відбулось 192 рази, а по роях Старшого Юнацтва - 225 разів. Кожний рій проводив сходини згідно з назміченим пляном головним виховником Булави. За минулій рік відбуто 4 відпрами "Збори" із виховниками та впорядниками, на яких подавано інформації та плян дальшої праці. Також відбуто 8 Апелів на яких юнацтво брало участь в сумівських одностроях та відповідно вшановувало історичні річниці.

Відбути Апелі: - Спільній Апель Коша й Станиці з нагоди місяця Юного Сумівця в Бавнд Бруку.

- Кошовий і Станичний Апель в роковини Відновлення Державності 30 червня 1941 р.

- Спільній Апель з нагоди відкриття сезону праці у Відділі /вересень 1964 р./

- Листопадовий Апель Старшого Юнацтва на Оселі СУМА /30 жовтня 1964/

- Листопадовий Апель Станиці Молодшого Юнацтва.

- Крутиянський Апель Старшого Юнацтва на ОSELІ СУМА /23 січня 1965 р./

- Апель з нагоди Січневих Роковин Молодшого Юнацтва /30 січня 1965 р./

- Апель Коша й Станиці в 5 річницю смерти Провідника ОУН бл. пам. С. Бандери /14 жовтня 1964 р./

Перед кожними сходинами друковано "денний наказ", в якому подавано всі вказівки і розпорядження Булави на протяг цілого тижня. Крім виховних сходин при Відділі Юнацтва існували мистецько-самодіяльні гуртки, в яких юнац-

тво брало активну участь, а саме: 1. Ансамбль Бандуристок /кер. П. Данилів/, Танцювальний Ансамбль Старшого Юнацтва /кер. О. Генза/, Танцювальний Гурток Молодшого Юнацтва /кер. В. Скомський/, смичкова оркестра /кер. проф. Стратичук/, хор старших юначок, дитячий хор/кер. Проф. Стратичук/, театральний гурток /пані Ласовська/, рецитаційний гурток, гурток гри на бандурі /керівник П. Данилів/. До всіх цих самодіяльних гуртків належать 223 осіб, котрі відбули протягом року 185 проб чи сходин.

Власними силами Юнацтва відбуто слідуючі імпрези: Свято Шевченка, Андруївський Вечір, День св. Отця Миколая, Свято Матері, Ялинка Юнацтва, Дитяча Забава та програма на Свяченім. Також Відділ Юнацтва брав організовану участь у святах влаштованих Організаціями УВФ та в панахидах з нагоди жалібних річниць. Зокрема, наш Відділ виступив зорганізовано й величаво на параді Ліояльності, приступив спільно до св. Причасття а особливо взяв масову організовану участь у відкритті Пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні. Наше Юнацтво брало активну участь у Весняннім Злеті та Здзвізі СУМА на Оселі в мистецьких виступах та спортивних змаганнях. На Злеті і Здзвізі ми здобули 4 золоті медалі, 6 срібних та 7 бронзових. З нашого Відділу 146 членів відбули відпочинково-вишкільний табір на Оселі СУМА, де 56 членів одержали відповідні відзнаки за зложені юнацькі іспити.

Старше Юнацтво брало активну участь у коляді на Визвольний Фонд, а молодші ходили з колядою на "Фонд Юнацтва" для придбання грошей на духову оркестру. Також Булава старалась здобути фонди юнацькими імпрезами для закупу прaporів для Куренів чи Кущів. Загальні приходи Юнацтва були 1264.90, а до каси Осередку передано 1145.08. Наше Юнацтво майже все має вже нові уніформи. Незважаючи, що не було відповідного приміщення для спортивних тренінгів, при Відділі існують спортивні гуртки, а саме: копаного м'яча, дві хлопячі відбиванкові дружини та дві дівочі, легкоатлетика, столова сітківка й шахи. а також мандрівничий гурток. На сумівській Олімпіаді в Дітройті, наш юнак Б. Коваль здобув перше місце в бігах та золоту медаль.

Все юнацтво за останній рік було в загальному здисципліноване, карне а наложені доручення потрібно виконувало. На жаль батьки замало інтересувалися своїми дітьми, що вони роблять в СУМА, не приходили в більшій скількості на скликувані ширші сходини, а багато не відповідали на письма виховників чи булави. Не зважаючи на всі перепони чи недоліки, Булава провела свою намічену працю згідно з Правильником Юнацтва СУМА, стараючись через виховники та впорядників зашептити нашій молоді здоровий український патріотизм, що кожний з них "Честь України" буде все в юнії "Готов боронити".

Цьогорічним, найбільшим успіхом Булави було переведення 40 юнаків і юначок до Уладу Дружинників /повноправних, дорослих членів СУМА/. Вони вже в більшості є студентами вищих шкіл і багато з них є виховниками юнацтва. Це ті молоді люди, котрі ще недавно були юнаками чи юначками, що ми їх декотрих водили за руки - а тепер вирости в рядах СУМА, під гаслом "Бог і Україна", засвоїли тверді сумівські закони, а сьогодні вже беруться за керму сумівської організації. Маючи таких виховників і ту щиро-розміяну сумівську молодь, котра протягом тижня, вечорами "заливає" десяту вулицю біля власного дому Осередку - ми сміливо можемо сказати, що ми ростемо й є на правильному шляху до здійснення наших молодечих завдань.

Григорій Цебрій
/Булавний/

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ВОСКРЕСНЕННЯ УКРАЇНА!

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ТА СМАЧНОЇ ПАСХИ БАЖАЄ ВСІЙ СУМІВСЬКІЙ МОЛОДІ,
ДОПИСУВАЧАМ, СПІВПРАЦІВНИКАМ ТА ВСІМ ЧИТАЧАМ НАШОГО ЖУРНАЛУ

Редакція "СУМІВЕЦЬ"

для наших найменших:

ДОКТОР ВСЕЗНАЙКО

Одного разу бідний господар, котрий звався Рак повіз волами до міста продати фіру дров. Продав він ці дрова докторові за два талари й при виплаті побачив, як цей доктор засів до столу й аж слинка йому поплила, коли побачив різні напитки та їду. Йому також захотілося бути доктором. І так він стояв, приглядався, аж нарешті питав:

- Чи я мігби бути доктором?

- Так, чому ні, це дуже просто, відповідає йому доктор.

- Шо ж мені треба робити, питав селянин?

- Перше купи собі книжку-абетку, де на початку є намальований когут.

Продай свій віз та воли й купи собі таке убрання, як лікарі мають, а також зроби собі таблицю з написом: "Я є ДОКТОР ВСЕЗНАЙКО" і повісь над дверями своєго дому.

Селянин все зробив, як йому цей сказав і як трохи вже почав "докторювати", якраз одному багатому панові вкрадено великі гроші. І так люди донесли панові про цього доктора, що все знає і також, напевно відгадає де є його гроші. Пан зараз наказав запрягти коні в бричку та приїхав до доктора щоб забрати до себе, щоби він віднайшов вкрадені гроші. Та доктор скотів також забрати свою жінку з собою, а що пан не мав нічого проти цього то вони всі разом приїхали до панського двору. Там вже був застелений стіл, та перше всі мали засісти до обіду. Тут знову доктор сам не хотів сідати без своєї жінки і так знову обое посідали разом.

Як надійшов слуга з мискою смачної страви - селянин звернувся до своєї жінки:

- Грете, це був перший. Доктор мав на думці, що це був перший, що подавав обід, але цей слуга, як це зачув, то зрозумів, що "він був перший злодій" і зі страхом розповів своїм товаришам, про те, що цей доктор дійсно все знає, /а він таки вкрав ці гроші/.

Другий слуга, навіть вже не хотів іти до столу, але мусів і коли доктор його побачив, то знову штуркнув свою старушку ліктем і каже:

- Грете, це той другий.

З третім було те саме, а як вже четвертий надійшов з накритою мискою, пан тоді сказав, щоб цей хлопський доктор відгадав, що є в середині в тарілці, /а були там раки/.

- Ох, я бідний рак, зілхнув вголос доктор Рак.

- Так, він вгадав, врадувався пан, він також мусить знати хто вкрав мої гроші.

Слуги тепер, вже всі настрашилися і кивнули докторові, щоб вийшов до них. Вони тоді, всі чотири йому призналися, що мають панові гроші й дадуть йому добру пайку, як він їх не видасть, бо тоді їх повісять. Тоді вони повели і показали де є заховані гроші. Задоволений доктор вернувся до столу й каже:

- Пане, а тепер я хочу побачити в своїй книжці, де є заховане твоє золото?

П'ятий слуга хотів довідатися чи доктор ще більше знає і заховався аж у піч, щоб підслухати.



Локтор сів та почав перебирати листки своєї книжки шукаючи за намальованим півником. Тому, що він відразу не міг знайти цієї картки - він почав собі приговорювати:

- Я знаю, що ти є в середині і зараз тебе знайду.

Той, що в печі думав, що це доктор про нього говорить і зі страху вискочив та закричав:

- Цей чоловік усе знає!

Тоді доктор показав панові де лежать його гроші й дістав добру надгороду від пана та слуг. хоч їх не видав і від тоді став дуже славним чоловіком.

Брати Грімми

жили в містечку віддаленому від всіх інших

ІСТОРІЯ "СУМІВЦЯ"

Сьогодні, це вже 12-ий рік відколи почав появлятися журнал нашого осередку - "СУМІВЕЦЬ". Якщо розложить всі числа перед собою, то вже самий вигляд покаже різні пумки, підходи та зусилля окремих осіб, котрі редактували ці журналики. Коли почали розглядати кожне число зокрема, то видно гірші та кращі часи чи стану самого осередку. Порівнюючи початок з теперішнім виглядом, а головно змістом, то треба відмітити поважний крок вперед. Очевидно, що ціллю першого числа журналу не було претендувати робити комусь конкурентію чи збільшити ще одним виданням поліці в скленах української еміграції, а радше це був ширій задум Управи осередку в 1954 році, що його головою був тоді друг Зенон Осінчук - щоб задокументувати сумівську працю нашого осередку, порушувати різні сумівські проблеми та давати членам інформації, розвагу тощо. За це діло взялися топішні, молоденькі студенти: Олег Олійник, Ярослав Нестор, Михайло Яблонський та Віталій Кейс а їм помогала редакційна колегія, до якої належали З. Осінчук, П. Шанайда та другі.

Перекидаючи поковкі сторінки бачимо досить недоліків, як граматичні помилки, слабенька тематика, бідний вигляд, - та годі зробити щось надзвичайного на цикльостилі, або вимагати редакторських здібностей від 18-літніх юнаків, котрі мали вже більш еміграційного виховання, як чисто українського. Найважнішим - це було їхнє бажання видавати такий журнал, а тим самим зберігати українську мову та ширити рідне слово на цьому чужому терені, на який недавно вони переїхали.

Перше число вийшло в січні 1954 року цикльостилем. Формат 8 1/2 X 11" 10 сторінок. Окладинка ясно-червоної краски /число 1, 4, 11/ з сумівською емблемою на горі. Під емблемою був друком напис:

СУМІВЕЦЬ

Місячник Осередку СУМА ім. ген. хор. Тараса Чупринки
в Нью Йорку

Нижче було ч. біля якого щомісяця додавалось потрібне число випуску. На самій долині - Нью Йорк 1954 р. Довкруги обрамування лінійкою. Такі сторінки були надруковані чорною фарбою і їх уживалось до майбутніх чисел, що пізніше виходили. Число 2 і 5 мали рожеві окладинки, 3 і 6 - ясно зелені, 7 і 8 ясно сині а 9-10 та 12 - сивої краски.

Зміст журналу число 1.

З. Осінчук	З Різдвом Христовим та Новим Роком
К. В.	В Свят-вечір /вірш/
Редакційне звернення	По Шановних Читачів
П. Ш.	Січневі дати
К. В.	Героям /вірш/
М. Маслович	В різдвянну ніч /вірш/
Зено	З діяльності осередку
р	Святочні побажання, Пожертви

/далі буде/

ХРОНІКА ОСЕРЕДКУ СУМА ім. ген. хор. Т. ЧУПРИНКИ
В НЮ ЙОРКУ

Січень 1965 року

- 6, 7, 8. 1. /Різдвянні Свята/ юнацтво, дружинники й старше членство нашого осередку СУМА ходили колядувати на Визвольний Фонд.
10. 1. - Капеля Бандуристок взяла участь у мистецькій частині Концерту Колядок православної парохії в Народному Домі в Нью Йорку.
16. 1. - Відбулась традиційна, новорічна забава "Маланчин Вечір", яку влаштували спільно II-ий Відділ ООЧСУ та наш осередок.
20. 1. - Засідання Ювілейного Комітету з нагоди 15-ліття Осередку СУМА.
23. 1. - Відбулась зимова прогулка - Крутянський Апель, в якій взяли участь юнацтво й дружинники.
24. 1. - Старанням Кружка Матерей і Станіци Молодшого Юнацтва відбулась традиційна Сумівська Ялинка, а опісля забава для юнацтва.
24. 1. - Ансамбль Бандуристок взяв участь у мистецькій частині на святочній Академії 22 січня в Брукліні.
25. 1. - Відбулось Засідання Управи осередку.
25. 1. - Чергове засідання Ювілейного Комітету з нагоди 15-ліття.
30. 1. - Відбулась Вечірка-Приняття з нагоди 15-ліття осередку. В мистецькій програмі брали участь самодіяльні гуртки. Програмою керував Г. Цебрій а доповідь виголосив голова - К. Василік.
31. 1. - Відбулися сходини Дружинників на яких голова осередку К. Васильк виголосив святочну доповідь про значення 22 січня 1918 р.

Лютій 1965

2. 2. - Спільне Засідання Головної Управи СУМА та Управи осередку з нагоди Забави Дебютанток. На цьому засіданні вибрано Забавовий Комітет, який очолив голова осередку - К. Василік.
4. 2. - Відбулось Ліквідаційне Засідання маланчиного Забавового Комітету.
6. 2. - В Нью Йорку відбулася Конференція голів осередків СУМА, в якій взяли участь голова та булавний осередку.
13. 2. - Голова осередку К. Василік взяв участь в Річних Загальних Зборах II Відділу ООЧСУ на яких зложив привіт від осередку.
14. 2. - Ширші сходини Батьків Юнацтва на яких реферували від Юнацтва - друг Цебрій, від Батьківського Комітету - друг Кукурудза та від Школи Українознавства - друг Василік.
14. 2. - Збори Дружинників осередку, на яких була вибрана Управа Дружинників і яку очолив, як голова - друг Петро Кобилецький.
23. 2. - Відбулося засідання Забавового Комітету Дебютанток.
26. 2. - Відбулося останнє Засідання Управи осередку перед Річними Загальними Зборами осередку.
27. 2. - Відбулася імпозантна забава, на якій була презентація Дебютанток, що їх було 19. Забавою керували - пані Кононів та інж. Семенишин.
28. 2. - Відбулися чергові Сходини Дружинників, на яких їх опікун друг В. Будзяк виголосив доповідь.
28. 2. - Річні Загальні Збори Батьківського Комітету, на яких перебрано головою друга М. Кукурудзу.

Березень 1965

4. 3. - Засідання Ювілейного Комітету для підготовки Концерту з нагоди третьої частини 15-ліття існування нашого осередку.
- 6, 3. - Відбулися Річні Загальні Збори осередку на яких перебрано головою знову друга К. Василіка. По нової Управи увійшло багато молодих сумівців.
7. 3. - Капеля Бандуристок взяла участь у мистецькій частині на Академії у Нью Бранズвік, присвяченій ген. Т. Чупринці.

14. 3. - З ініціативи Дружинників при осередку, відбулися святочні сходи присвячені 15 річниці ген. Т. Чупринки, патрона нашого осередку. Програма свята була побудована силами самих Дружинників а головну доповідь виголосив голова К. Василик.
16. 3. - Відбулося Засідання старої й нової Управи осередку, на якому була передача тек новим референтам Управи.
18. 3. - Відбулось чергове Засідання Ювілейного Комітету.
- 20 i 21. 3. - Спортивні команди відбиванки нашого осередку взяли участь у турнірі 17 осередків під проводом СУАСТУ, що відбувся в Пасейку. Відбиванкова дружина дівчат взяла 2 місце а хлопчика 4. Керівники цих змагань були друзі С. Заяць та Ф. Матюк.
24. 3. - Відбулось Ліквідаційне Засідання Забавового Комітету Дебютантів.
26. 3. - Відбулось Засідання Управи осередку, на якому референти представили свій піврічний план праці.
28. 3. - Святочна Академія присвячена 15-ій річниці геройської смерті Головного Командира УПА ген. Т. Чупринки, яку влаштували ЮВФ в Нью Йорку. В Академії взяли участь з рамені осередку: мужеський мішаний хор "Заграва", Капеля Гандуристок, декляматорки з юнацтва та рецитатори з Дружинників.
28. 3. - Відбулися Сходини Дружинників на яких прочитав доповідь про Миколу Міхновського бувший старшина Української Армії - сотник П. Содоль-Зілинський.



Одна зі стін Шевченківської Виставки улаштованої членом II Відділу ООЧСУ В. Харуком у домі ОУВФ 21- 30 11. 1964

зліва - постійний пописувач нашого журналу доктор Ол. Соколішин, котрий разом з В. Харуком улаштували Шевченківську Виставку в Вашингтоні, під час відкриття пам'ятника Шевченкові. В середині дружина пана Харука а також член виставки др. В. Трембіцький.

